Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2026

407

Besluit van 17 november 2026 tot wijziging van het Besluit kinderopvang BES in verband met een verduidelijking van het recht op kinderopvangvergoeding in geval van sluiting van de kinderopvang en een verhoging van de kinderopvangvergoeding voor de opvang van kinderen jonger dan een jaar [KetenID WGK028712]

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 10 juli 2026, nr. 2026-000022175;
Gelet op de artikelen 3.2, vijfde lid, 3.5 en 4.7 van de Wet kinderopvang BES;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 22 juli 2026, nr. W12.26.00222/III);
Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 12 november 2026, nr. 2026-0000279844;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Besluit kinderopvang BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan het opschrift van artikel 3.1 wordt toegevoegd «in relatie tot de afwezigheid van het kind».

B

Na artikel 3.1 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 3.1a. Gebruik van de kinderopvang in relatie tot sluiting van de kinderopvang

1. Op dagen waarop volgens de kinderopvangovereenkomst gebruik wordt gemaakt van kinderopvang, maar waarop het kindercentrum of de gastouderopvang gesloten is, is sprake van gebruik van de kinderopvang

als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de wet als:

a. het een algemeen erkende feestdag als bedoeld in artikel 23 van de Arbeidswet 2000 BES betreft; of

b. het kindercentrum of de gastouderopvang om een andere reden gesloten is, tot een maximum van vijftien dagen per kalenderjaar.

2. In afwijking van het eerste lid, is geen sprake van gebruik van de kinderopvang als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de wet, wanneer het kindercentrum of de gastouderopvang gesloten is wegens een tijdelijke sluiting door Onze Minister als bedoeld in artikel 5.10 van de wet of een schorsing of intrekking van de exploitatievergunning door het bestuurscollege als bedoeld in artikel 5.11 van de wet.

Artikel 3.1b. Gebruik van de kinderopvang in relatie tot een noodgedwongen sluiting van de kinderopvang

1. Onverminderd artikel 3.1a is op dagen waarop volgens de kinderopvangovereenkomst gebruik wordt gemaakt van de kinderopvang, maar waarop het kindercentrum of de gastouderopvang noodgedwongen gesloten is, sprake van gebruik van de kinderopvang als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de wet, tot een maximum van zes maanden per incident vanaf de startdatum van de noodgedwongen sluiting.

2. Onder een noodgedwongen sluiting wordt verstaan een sluiting als gevolg van een bijzonder ingrijpend incident dat in omvang het individuele kindercentrum of de individuele gastouderopvang overstijgt, dat buiten de invloedssfeer van dat kindercentrum of die gastouderopvang is gelegen en geen aspect van het reguliere ondernemersrisico betreft, en waardoor het aanbieden van verantwoorde kinderopvang in redelijkheid niet gevraagd kan worden.

3. Onze Minister informeert houders en gastouders in een getroffen gebied zo snel mogelijk dat er sprake is van een incident dat tot noodgedwongen sluiting van specifieke kindercentra of voorzieningen voor gastouderopvang kan leiden.

4. De houder of gastouder die noodgedwongen gesloten is, informeert Onze Minister daarover zo snel mogelijk na ontvangst van de informatie, bedoeld in het derde lid, onder vermelding van de startdatum en de reden van de noodgedwongen sluiting en de aanvraag of aanvragen van kinderopvangvergoeding waarvoor deze sluiting gevolgen heeft.

5. De houder of gastouder die na afloop van een periode van noodgedwongen sluiting weer open is, informeert Onze Minister daarover zo snel mogelijk, onder vermelding van de einddatum van de noodgedwongen sluiting.

C

Artikel 3.4, derde lid, onderdelen a tot en met c, komen te luiden:

a. USD 7,66 op Bonaire;

b. USD 8,51 op Sint Eustatius; en

c. USD 9,04 op Saba.

D

Artikel 3.4, derde lid, onderdelen a tot en met c, komen te luiden:

a. USD 8,12 op Bonaire;

b. USD 8,89 op Sint Eustatius; en

c. USD 9,51 op Saba.

ARTIKEL II

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2027, met uitzondering van artikel I, voor zover het betreft onderdeel B, artikel 3.1a, en onderdeel C.

2. Artikel I, voor zover het betreft onderdeel B, artikel 3.1a, en onderdeel C, treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2026.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 17 november 2026

Willem-Alexander

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.A. Vijlbrief

Uitgegeven de *vijfentwintigste* november 2026

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

stb-2026-407
ISSN 0920 - 2064
's-Gravenhage 2026

NOTA VAN TOELICHTING

I Algemeen deel

1. Inleiding

Op 1 januari 2026 zijn de Wet kinderopvang BES (Wko BES) en onderliggende regelgeving in werking getreden. Het doel van de Wko BES is het verbeteren van de kwaliteit en het verhogen van de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang in Caribisch Nederland. Een stelsel van veilige, kwalitatief goede en betaalbare kinderopvang draagt bij aan een optimale doorlopende ontwikkeling van kinderen. Daarnaast draagt het bij aan de lastenverlichting en het ontzorgen van ouders, zodat zij kunnen werken en een inkomen kunnen verdienen.

Onderdeel van dit pakket aan regelgeving is het Besluit kinderopvang BES (Besluit). Dit is gepubliceerd op 8 oktober 2025 en is ook op 1 januari 2026 in werking getreden. Bij het implementeren van deze regelgeving in de praktijk en uitvoering bleek dat er op een aantal punten behoefte is aan wijzigingen van het Besluit, die niet kunnen wachten tot de evaluatie in 2031.

Het betreft de volgende wijzigingen:
1. Het verduidelijken van doorbetaling bij sluiting van de kinderopvangorganisatie voor maximaal vijftien dagen per jaar en een bepaling over doorbetaling van een kinderopvangorganisatie in het geval van een noodgedwongen sluiting;
2. Het aanpassen van de hoogte van de babytoeslag.

Deze onderwerpen worden hieronder in paragraaf 2 nader toegelicht. Paragraaf 3 beschrijft de regeldruk, paragraaf 4 het toezicht en de handhaving en in paragraaf 5 wordt toegelicht hoe de adviezen en consultaties van de regeling zijn meegenomen bij het vormgeven van deze regeling. Paragraaf 6 bevat een korte toelichting op de inwerkingtreding.

2. Hoofdlijnen van de regeling

2.1. Sluiting van kinderopvanglocaties

2.1.1. Aanleiding

Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten op de BES-eilanden in het najaar van 2025 is aan het licht gekomen dat uit de Wko BES en het Besluit niet duidelijk volgt hoe moet worden omgegaan met de kinderopvangvergoeding in de situatie dat het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang gesloten is. Uit de regelgeving bleek duidelijk wanneer er door structurele afwezigheid van het kind geen recht (meer) is op kinderopvangvergoeding,[1] maar de situatie waarin het kindercentrum of de voorziening voor gastouderopvang gesloten is, bleek in de praktijk onvoldoende uitgewerkt. Dit terwijl er voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wko BES wel een duidelijke werkwijze was rondom sluiting: er werd doorbetaald bij maximaal vijftien dagen sluiting. In dit wijzigingsbesluit wordt ingegaan op de vraag of er recht is op kinderopvangvergoeding bij verschillende soorten sluitingen van een locatie, bijvoorbeeld bij studiedagen, vakanties, noodgedwongen sluiting of opgelegde sluitingen door de Inspectie van het Onderwijs. Dit biedt duidelijkheid aan de kinderopvangorganisaties en de uitvoering.

[1] Besluit kinderopvang BES, artikel 3.1

2.1.2. Maximaal vijftien dagen

Officiële feestdagen in Caribisch Nederland[2] waarop normaliter opvang wordt aangeboden worden doorbetaald op de reguliere wijze. Op deze dagen mogen kinderopvangorganisaties sowieso sluiten met behoud van financiering. Daarnaast kan een kindercentrum of voorziening voor gastouderopvang maximaal vijftien werkdagen per kalenderjaar gesloten zijn en geen opvang aanbieden, en wel kinderopvangvergoeding doorbetaald krijgen. De reden hiervoor is dat organisaties in Caribisch Nederland veelal slechts één locatie hebben met een beperkt aantal medewerkers, waardoor zij minder ruimte hebben om in specifieke situaties verantwoorde kinderopvang aan te bieden. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat het personeel tijdens werktijd een EHBO-cursus volgt, waardoor niet meer aan de beroepskracht-kindratio (BKR) kan worden voldaan. Of dat personeel op locaties met een of twee medewerkers nooit met verlof zou kunnen, vanwege de BKR. Omdat het opleiden en behouden van personeel een belangrijke voorwaarde is om te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen volgens de Wko BES die sinds 1 januari 2026 zijn ingevoerd, wordt ervoor gekozen om voor een periode van vijftien dagen de kinderopvangvergoeding door te betalen bij sluiting. Met deze termijn wordt de praktijk die voor 2026 gold onder de tijdelijke subsidieregeling[3] voortgezet.

Deze maximaal vijftien dagen sluiting, op dagen waarop normaal (volgens de kinderopvangovereenkomst) gebruik wordt gemaakt van kinderopvang, wordt in deze wijziging onder het gebruik van kinderopvang geschaard, als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wko BES. Het gebruik van kinderopvang kan worden uitgelegd als de overeengekomen dagdelen opvang in de kinderopvangovereenkomst. Er moet dus normaliter wel opvang worden aangeboden op deze dagen van sluiting. De kinderopvangorganisatie moet dus kunnen aantonen via de kinderopvangovereenkomsten dat zij op een sluitingsdag normaal wel opvang zouden aanbieden aan de kinderen voor wie kinderopvangvergoeding wordt aangevraagd. Locaties mogen in theorie langer dan maximaal vijftien dagen sluiten (al is dat onwenselijk qua toegankelijkheid), maar dan is er geen recht op vergoeding voor die additionele dagen boven de vijftien dagen. De vijftien dagen hoeven niet aaneengesloten te zijn.

De sluiting kan om meerdere redenen plaatsvinden, bijvoorbeeld voor een studiedag van de pedagogisch medewerkers, een dag verlof van een gastouder, of een dag voor renovaties of schoonmaak. Of het kan gaan om onverwachte situatie die zich voordoet, waardoor de houder of gastouder niet in de gelegenheid is opvang aan te bieden. Bijvoorbeeld in verband met ziekte of een situatie in de privésfeer. Er wordt daarom een algemene termijn van maximaal vijftien dagen geregeld, waarin organisaties ruimte hebben voor eigen invulling die passend is voor hun situatie. Er wordt dus niet specifiek vastgelegd in dit besluit om wat voor sluiting het moet gaan. Het zou daarnaast uitvoeringstechnisch lastig zijn voor de RCN Unit SZW om van iedere sluiting de reden te controleren. Ook zijn er zeer uiteenlopende valide redenen te bedenken om een dag te sluiten, die niet limitatief kunnen worden opgesomd in dit besluit. Wel zijn er situaties te bedenken die níet onder het begrip «gebruik van kinderopvang» vallen. In paragraaf 2.1.4 wordt uitgewerkt in welke situaties een sluiting niet onder deze vijftien dagen valt.

---

[2] Zoals bepaald in de Arbeidswet 2000 BES, artikel 23.

[3] Tijdelijke subsidieregeling financiering kinderopvang Caribisch Nederland, lopend van 2020 t/m maart 2026.

Er is gekozen voor vijftien dagen per kalenderjaar omdat dit aansluit bij de werkwijze die kinderopvangorganisaties al kenden voorafgaand aan inwerkingtreding van de Wko BES in 2026. Dit geeft in de praktijk maximaal drie weken per jaar (bij vijf dagen per week opvang) de mogelijkheid tot doorbetaalde sluiting. Vijftien dagen geeft voldoende ruimte voor studiedagen, groot onderhoud en, voornamelijk voor de kleine organisaties, verlof van de medewerkers of gastouder. Bij meer dagen doorbetalen zou de vraag van doelmatige besteding van overheidsgeld opkomen, omdat private kinderopvangorganisaties dan voor langere tijd worden betaald terwijl er geen kinderopvang wordt geboden. Ook zou dan de toegankelijkheid van de kinderopvang onder druk komen te staan, als ouders hun kinderen te vaak niet kunnen brengen en zij hierdoor beperkt worden in de mogelijkheden om te werken. Bij minder dagen moet worden beargumenteerd waarom kinderopvangorganisaties nu minder ruimte en financiering zouden ontvangen dan voorafgaand aan de nieuwe wetgeving wat betreft sluiting. Dit is lastig te onderbouwen, aangezien er in de kostprijs (gebaseerd op het kostprijsonderzoek van EBA uit 2023[4]) ook geen rekening is gehouden met kosten voor sluitingen. Op basis van het kostprijsonderzoek is de hoogte van de vergoeding vastgesteld die kinderopvangorganisaties ontvangen van de overheid. In de kinderopvangvergoeding zit dus geen vergoeding ingecalculeerd voor sluitingsdagen. Vandaar dat hier via deze wijziging van het besluit separaat iets voor wordt geregeld.

Deze werkwijze met een maximum van vijftien dagen doorbetaald sluiten, waar kinderopvangorganisaties al bekend mee waren, is in 2026 met de inwerkingtreding van de wet voortgezet en eind 2025 aan kinderopvangorganisaties schriftelijk (middels een brief) gecommuniceerd. Voor de kinderopvangorganisaties zal deze wijziging van het Besluit dus geen verandering of regeldruk opleveren.

2.1.3 Vergelijking Europees Nederland

In Europees Nederland ligt momenteel een wijziging van de Wet Kinderopvang[5] voor in de Tweede Kamer[6] waarin wordt verduidelijkt wanneer er recht is op kinderopvangtoeslag (KOT). In Europees Nederland is er enkel recht op KOT voor de uren die overeengekomen zijn tussen houder en ouder, die betaald zijn door de ouder en waarbij de opvang voor het kind beschikbaar is. Met beschikbaar wordt bedoeld dat de opvang open moet zijn geweest voor opvang van het kind op de uren waarvoor KOT is aangevraagd. Enkel voor algemeen erkende feestdagen wordt hiervoor een uitzondering gemaakt. Deze werkwijze was de afgelopen jaren al de standaard, maar wordt nu verduidelijkt in de wetgeving. Het is de verwachting dat deze werkwijze ook in de herziening van het financieringsstelsel per 2029 wordt gecontinueerd.

In Europees Nederland is de kinderopvangtoeslag primair bedoeld als tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang voor de ouder. In Europees Nederland moet in het contract met de ouder worden vastgelegd hoeveel uur kinderopvang per jaar wordt aangeboden, waar de ouder voor betaalt. De kinderopvanglocatie moet open zijn tijdens deze uren, anders is er geen recht op KOT. Omdat feestdagen niet ieder jaar op dezelfde dagen vallen, zouden kinderopvanglocaties hier ieder jaar de

---

[4] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/10/18/rapport-bekostiging-kinderopvang-caribisch-nederland

[5] https://wetgevingskalender.overheid.nl/regeling/WGK027111/documenten/Raad%20van%20State/Adviesaanvraag%20aanhangig%20bij%20Raad%20van%20State/1

[6] Kamerstukken II 2025/26, 36 911

overeenkomsten op moeten aanpassen. Uit onderzoek[7] blijkt dat dit administratieve lasten oplevert voor kinderopvangorganisaties en geen verschil zou maken voor de jaarprijs die ouders betalen. Vandaar dat feestdagen waarop normaliter wel opvang wordt aangeboden, worden uitgezonderd in de regelgeving. Omdat dezelfde argumentatie van toepassing is in Caribisch Nederland, wordt ook in dit besluit geregeld dat officiële feestdagen worden doorbetaald (als er normaliter opvang wordt geboden). Doorbetaling tijdens officiële feestdagen valt buiten de reikwijdte van de vijftien dagen.

In Europees Nederland is deze werkwijze passend, omdat kinderopvangorganisaties een hoger tarief aan ouders mogen vragen bovenop de door de overheid vastgestelde maximum uurprijs. Ook bepalen zij zelf hoeveel uren per dag zij open zijn en welke prijs zij daarvoor in rekening brengen. In Caribisch Nederland is er echter geen ruimte voor kinderopvangorganisaties om hun eigen tarief te bepalen. Van de overheid ontvangen kinderopvangorganisaties een vaste vergoeding per dagdeel aangeboden opvang (kinderopvangvergoeding). Ook is de vaste ouderbijdrage per maand door de overheid vastgesteld. Er mag sinds invoering van de Wko BES niet meer dan dat aan ouders worden gevraagd.[8] Ook wordt de kinderopvangvergoeding per dagdeel, en niet per uur, uitgekeerd. Organisaties hebben hierdoor geen ruimte om een eventueel verlies door sluiting te verdisconteren in hun tarief (door meer geld aan ouders te vragen) en kunnen ook niet zelf het aantal aangeboden uren per dag aanpassen waar zij vergoeding voor krijgen, zoals in Europees Nederland wel mogelijk is. Daarom is ervoor gekozen om af te wijken van de werkwijze in Europees Nederland, door naast het doorbetalen van feestdagen, ook voor maximaal vijftien dagen sluiting per kalenderjaar vergoeding te bieden.

Daarnaast is in het kostprijsonderzoek van EBA uit 2023[9], waar de hoogte van de kinderopvangvergoeding op is gebaseerd, geen rekening gehouden met het sluiten van locaties, met uitzondering van vijftien dagen vakantiegeld voor medewerkers. De vastgestelde vergoeding bevat dus geen compensatie voor sluitingen bij studiedagen, renovatie, verlof, et cetera. Niet doorbetalen zou betekenen dat organisaties bij sluitingen minder geld overhouden voor bijvoorbeeld kwaliteitsverbetering en arbeidsvoorwaarden voor personeel, zeker met in het achterhoofd houdende dat zij het verlies lastig kunnen verdisconteren. Dit versterkt de keuze om in dit geval af te wijken van de regelgeving in Europees Nederland.

Er zijn nog andere redenen om af te wijken. De werkwijze om maximaal vijftien dagen door te betalen, sluit ook aan bij de werkwijze van de Tijdelijke subsidieregeling die tot en met 2025 liep. Kinderopvangorganisaties zijn dus gewend aan doorbetaling van maximaal vijftien werkdagen sluiting en hebben hier hun bedrijfsmodel op aangepast. In Caribisch Nederland zijn er veel kleinere organisaties met een of twee medewerkers. Bij het aanhouden van de Europees Nederlandse regelgeving zouden zij verlies van vergoeding niet kunnen verdisconteren als zij bijvoorbeeld bijscholing willen volgen en daardoor geen opvang kunnen aanbieden. Tot slot is het redelijk voor een gastouder of locaties met een of twee medewerkers om ook met verlof te kunnen, zonder hierdoor verlies te draaien.

---

[7] Kamerstukken II 2012/13, 31 322, nr. 201

[8] Wet kinderopvang BES, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel d.

[9] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/10/18/rapport-bekostiging-kinderopvang-caribisch-nederland

2.1.4. Uitzonderingen

In een aantal gevallen is er geen recht op kinderopvangvergoeding bij sluiting. Dit wordt hieronder toegelicht.

2.1.4.a Sluitingen naar aanleiding van kwaliteitstoezicht

De Inspectie van het Onderwijs kan een kinderopvanglocatie tijdelijk sluiten indien er een direct gevaar is voor de veiligheid of gezondheid van kinderen.[10] In dat geval is er geen recht op doorbetaling van kinderopvangvergoeding.

De tijdelijke sluiting is een ernstige herstelsanctie, waarbij voor langere tijd niet is voldaan aan de kwaliteitseisen en er een gevaarlijke situatie is ontstaan. Het gaat hierbij altijd om een onveilige of ongezonde situatie voor kinderen, zoals een vieze locatie, te grote groepen of ongekwalificeerd personeel. Voordat een locatie tijdelijk wordt gesloten, heeft de Inspectie vaak al meerdere herstelmogelijkheden geboden aan de locatie die niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. Het kabinet acht het niet wenselijk om bij dergelijke nalatigheid van een kinderopvangorganisatie doorbetaling van financiering te bieden. Het is aan de organisatie om de tekortkoming(en) op te lossen en zo snel mogelijk weer open te kunnen. Het is het streven om de sluiting zo kort mogelijk te laten duren, tot de locatie weer voldoet aan de wettelijke eisen. Doorbetaling van de kinderopvangvergoeding kan in dat geval het snelle herstel minder stimuleren. Ook kan het tot onvrede leiden bij andere organisaties die wel open zijn en aan de kwaliteitseisen voldoen door hierin te investeren. In Europees Nederland wordt er ook geen vergoeding vanuit de overheid (KOT) geboden als de kinderopvanglocatie niet open is om kinderopvang aan te bieden door een gedwongen sluiting op last van de Inspectie.

In het geval van een sluiting door het schorsen of intrekken van de vergunning door het Openbaar Lichaam[11] is er ook geen recht op kinderopvangvergoeding. Het hebben van een geldige exploitatievergunning is voorwaarde voor het recht op kinderopvangvergoeding.[12] Op het moment dat de vergunning wordt geschorst of ingetrokken is er geen geldige vergunning meer en daarmee geen recht op kinderopvangvergoeding. Ook dit komt overeen met de situatie in Europees Nederland.

2.2 Noodgedwongen sluiting

Er zijn situaties denkbaar waarin een locatie moet sluiten door bijzonder ingrijpende, onvermijdbare omstandigheden die buiten de omvang, invloedssfeer en het reguliere ondernemingsrisico van de organisatie vallen. In een dergelijke situatie kan het voorkomen dat een kinderopvangorganisatie geen verantwoorde kinderopvang kan aanbieden en daarom de locatie noodgedwongen tijdelijk moet sluiten. In deze situaties krijgt een organisatie de kinderopvangvergoeding voor een periode van maximaal zes maanden doorbetaald. Dit wordt niet meegerekend in de sluitingsmogelijkheid van maximaal vijftien dagen. De noodgedwongen sluiting is anders dan de maximaal vijftien dagen sluiting die (veelal vooraf) zijn gekozen door de organisatie. En anders dan de situatie van een sluiting door de Inspectie, die door nalatigheid van de organisatie is gebeurd en voorkomen had kunnen worden. Als een organisatie dus al vijftien dagen gesloten is geweest, en eind van het jaar vindt er een

[10] Wet kinderopvang BES, artikel 5.10
[11] Wet kinderopvang BES, artikel 5.11
[12] Wet kinderopvang BES, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel a.

noodgedwongen sluiting van een weekplaats, dan krijgt de organisatie de vergoeding voor die week doorbetaald.

Er is geen crisis- of noodbepaling in de Wko en Wko BES. In Caribisch Nederland is er echter frequent kans op natuurgeweld. Zo is er met name op de Bovenwindse eilanden ieder jaar een paar maanden lang kans op een tropische storm of orkaan, waarbij het mogelijk is dat kinderopvang-organisaties tijdelijk moeten sluiten vanwege gevaar of schade. Dit is een van de voorbeelden van een noodgedwongen sluiting, waarbij een kinderopvangorganisatie geheel buiten haar invloed om voor soms langere tijd moet sluiten. Het kabinet acht het wenselijk om voor dit soort gevallen een tijdelijke regeling te bieden. Met deze bepaling om voor noodgedwongen sluitingen doorbetaling te bieden gedurende zes maanden, tracht het kabinet geen allesomvattende noodbepaling of een oplossing voor langdurige crises te creëren, maar wel duidelijkheid en zekerheid vooraf aan kinderopvangorganisaties. Deze bepaling is bedoeld om bij kortdurende situaties een vangnet te bieden, of bij ernstige, langdurige situaties een continuüm te bieden totdat eventuele maatregelen die zijn toegespitst op de specifieke crisis beschikbaar zijn. Kinderopvang zal altijd nodig zijn, ook na een (langdurige) crisis. Het is dus van groot belang dat deze organisaties tijdens een crisis op de been blijven en daarna weer opvang kunnen aanbieden. De vaste lasten van kinderopvangorganisaties blijven doorlopen, denk aan de huisvestingslasten en het personeel. Om organisaties veerkrachtig te kunnen laten zijn en hen in staat te stellen spoedig weer te openen na de noodgedwongen sluiting, is het nodig dat zij kinderopvangvergoeding blijven ontvangen. Doordat de kinderopvangvergoeding de belangrijkste inkomstenbron is voor organisaties, zullen kinderopvangorganisaties veelal in de financiële problemen komen als deze stagneert. Omdat de situatie buiten de invloedsfeer is van de organisatie, en wegens het belang van een veerkrachtige kinderopvang in Caribisch Nederland is het redelijk en noodzakelijk dat kinderopvangvergoeding in de situatie van een noodgedwongen sluiting wordt doorbetaald.

2.2.1 Definitie noodgedwongen sluiting

Een noodgedwongen sluiting is een:
A. sluiting als gevolg van een bijzonder ingrijpend incident
B. dat in omvang het individuele kindercentrum of de individuele gastouderopvang overstijgt
C. buiten de invloedsfeer van het kindercentrum of de gastouderopvang valt
D. en ook buiten het reguliere ondernemersrisico
E. waardoor het aanbieden van verantwoorde kinderopvang in redelijkheid niet gevraagd kan worden.

Een situatie waarin een noodgedwongen sluiting nodig is, is bijzonder ingrijpend (criterium A) en brengt gevaren voor de veiligheid met zich mee. Er is sprake van een noodsituatie die buiten de invloedsfeer ligt van een individuele kinderopvangorganisatie (criterium C). Bijvoorbeeld een natuurramp, zoals een orkaan, waardoor de locatie tijdelijk moet sluiten en wellicht langer dicht moet blijven vanwege schade. Extreem natuurgeweld wordt vaak niet gedekt door de verzekering. Ook een pandemie of lokale uitbraak van een infectieziekte valt onder de definitie, waardoor de locatie tijdelijk moet sluiten voor de gezondheid van de kinderen en medewerkers. Of een militaire dreiging of veiligheidsgevaar, waarbij het advies is om tijdelijk binnen te blijven en ouders hun kinderen thuishouden. In deze situaties is er sprake van een gevaar voor de veiligheid van de kinderen en medewerker van de kinderopvanglocatie. Het bieden van verantwoorde kinderopvang kan niet in redelijkheid gevraagd worden van de kinderopvanglocatie (criterium E). Hierdoor hebben zij geen andere

keuze dan te sluiten tot het gevaar geweken is. In dergelijke situaties is het niet uit te leggen waarom dit onder de maximaal vijftien dagen doorbetaling zou vallen, waar kinderopvangorganisaties ook bijvoorbeeld hun studiedagen uit moeten halen. Vandaar dat hier een uitzondering op is gemaakt.

Een noodgedwongen sluiting reikt verder dan de kinderopvanglocatie zelf (overstijgt in omvang de kinderopvangorganisatie, criterium B), en gaat meerdere kinderopvangorganisaties, de brede gemeenschap of het hele eiland aan. Het gaat om situaties die veroorzaakt worden door buitengewone omstandigheden die in redelijkheid niet tot het reguliere ondernemersrisico kunnen worden gerekend (criterium D). In uitzonderlijke gevallen is het mogelijk dat een situatie bij noodgedwongen sluiting slechts één kinderopvangorganisatie raakt, als dit bijvoorbeeld de enige locatie in de wijde omtrek van een plaats betreft en precies die plaats als enige getroffen wordt door bijvoorbeeld een overstroming. In dat geval overstijgt de situatie de individuele kinderopvang en gaat het de gemeenschap aan (de rest van de plaats), maar gaat het niet meerdere kinderopvangorganisaties aan.

Wat niet onder een noodgedwongen sluiting valt, zijn persoonlijke situaties van medewerkers of houders van een kinderopvangorganisatie of gastouders, bedrijfsmatige problemen van individuele kinderopvangorganisatie (criterium B), zaken die onder het regulier ondernemersrisico vallen (criterium D) en situaties waar de kinderopvangorganisatie zelf invloed over heeft of zou moeten hebben (criterium C). Persoonlijke situaties van een houder of gastouder, bijvoorbeeld het overlijden van een naaste van een gastouder, waardoor de gastouder niet kan werken, vallen niet onder noodgedwongen sluiting. Het is niet de bedoeling van deze bepaling om een alles omvattende regeling te bieden. Voor ad hoc sluitingen van enkele dagen die buiten de definitie van noodgedwongen sluiting vallen, kunnen de maximaal vijftien dagen sluiting met doorbetaling worden ingezet. Ook individuele situaties van een kinderopvangorganisatie, die in omvang niet verder reiken dan die kinderopvanglocatie zelf, vallen niet onder de definitie, bijvoorbeeld sluiting door asbest in het gebouw, een brand of een insectenplaag op één locatie. Voor veel van deze gevallen is een verzekering af te sluiten. Ook problemen in de bedrijfsvoering vallen hier niet onder, dit is alles wat onder het reguliere ondernemersrisico valt (criterium D). In het Wetsvoorstel personeelsbehoud bij crisis wordt «regulier ondernemersrisico» omschreven als compliance risico's (o.a. beleidsontwikkelingen overheid), risico's waar verzekeringen voor bestaan (o.a. ziekteverzuim van werknemers en ongevallen op het werk), en marktrisico's (o.a. gebruikelijke fluctuaties in bedrijvigheid). Voor kinderopvang specifiek betreft dit onder andere ziekte van de houder, gastouder of personeel, veranderingen in de economische situatie of markt, personele problemen of financiële problemen. Personele problemen kunnen gaan om plotselinge uitval of ziekte van een of meerdere medewerkers, waardoor de locatie moet sluiten omdat niet meer aan de BKR kan worden voldaan. Dit zijn bedrijfsmatige problemen, geen noodgedwongen sluitingen. Ook bij een sluiting wegens financiële problemen is hier geen sprake van, maar gaat het om een organisatorisch probleem van een organisatie. Deze zaken zijn aan de organisatie om goed op orde te houden en hun bedrijfsmodel. Daarnaast valt alles wat gepland had kunnen worden, zoals onderhoud aan het gebouw, niet onder deze definitie. In Europees Nederland wordt in dit soort situaties ook geen KOT doorbetaald.

Dergelijke situaties zouden via de termijn van vijftien dagen sluiting kunnen worden doorbetaald of kan, als het de organisatie aangaat, mogelijk worden gedekt via de verzekering.

Voor een breed beeld van situaties die onder het begrip «noodgedwongen sluiting» vallen in de Caribische context, is gekeken naar de Rijksbrede Risicoanalyse Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden uit 2022 van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid in opdracht van de NCTV.[13] De Rijksbrede Risicoanalyse heeft als doel het in kaart brengen en analyseren van dreigingen en bijbehorende risico's die de veiligheid van ons koninkrijk kunnen raken, hierin specifiek voor het Caribische deel. Voor dit besluit is gekeken welke specifieke dreigingen voor Caribisch Nederland uit de analyse voor kinderopvangorganisaties een noodgedwongen sluiting zouden kunnen veroorzaken. Hieruit volgt de volgende, niet-uitputtende lijst met situaties:

- Natuurrampen: orkanen, vulkaanuitbarstingen, aardbevingen en tsunami's,
- Internationale en militaire dreigingen,
- Zware ongevallen in de olie-industrie en transport-ongevallen (cruiseschepen, vliegtuigen) (met bredere impact op het eiland, zoals een vliegtuigcrash op het eiland of een grote brand met zware dampen en rookontwikkeling bij een olieterminal),
- Infectieziekten,
- Terrorisme,
- Openbare ordeverstoringen (bijvoorbeeld rellen, protesten),
- Cyberaanvallen op digitale infrastructuur,
- Verstoring vitale infrastructuur (bijvoorbeeld elektriciteit, internet, drinkwater).

Deze lijst met situaties kan door de kinderopvangorganisaties en uitvoerder worden gebruikt als voorbeelden voor welke situaties onder de bepaling kunnen vallen. Dit is geen uitputtende lijst met situaties. In alle gevallen is het nodig om de specifieke situatie te toetsen aan de criteria van een noodgedwongen sluiting zoals in dit besluit is opgenomen.

2.2.2 Berichtgeving noodgedwongen sluiting

Een noodgedwongen sluiting komt in de meeste gevallen onverwacht en snel, met veel chaos en onduidelijkheid als gevolg. In een dergelijke situatie is het onwenselijk om als overheid van kinderopvangorganisaties te verwachten dat zij proactief een melding doen van sluiting, omdat dit een grote verantwoordelijkheid legt bij een op dat moment kwetsbare partij. Bovendien gaat het niet om een situatie bij een individuele kinderopvangorganisatie, maar raakt het in de meeste gevallen meerdere organisaties, zo niet alle organisaties in een specifieke regio. Er is daarom besloten dat de overheid in het geval van een dreiging of crisis die aan de voorwaarden van een noodgedwongen sluiting voldoet, een bericht stuurt naar kinderopvangorganisaties. Dit kunnen alle kinderopvangorganisaties zijn of, als de situatie overduidelijk een lokaal karakter heeft, enkel de organisaties in die regio. In dit bericht zal de overheid laten weten dat zij een ernstige situatie herkent waarin noodgedwongen sluitingen mogelijk zijn, dat specifieke kindercentra en gastouders mogelijk recht hebben op doorbetaling bij sluiting en dat organisaties die gedwongen moeten sluiten worden opgeroepen om zich te melden. In de berichtgeving wordt ook vermeld hoe de kinderopvangorganisatie een melding kan doen indien zij inderdaad noodgedwongen moeten sluiten. De RCN Unit SZW zal de berichtgeving als uitvoerder van de financiering oppakken, aangezien zij ook de getroffen kinderopvangorganisaties door zal moeten betalen. Zij zal bij een bijzonder ingrijpende situatie beoordelen of deze aan de criteria in dit besluit voldoet, veelal in samenspraak of op basis van officiële berichtgeving vanuit het Openbaar Lichaam of de Rijksvertegen-

[13] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/07/31/themarapportage-rijksbrede-risicoanalyse-caribisch-deel-van-het-koninkrijk-der-nederlanden

woordiger. Indien de situatie voldoet, zal zij zo snel mogelijk de berichtgeving uitsturen aan de relevante kinderopvangorganisaties.

Een kinderopvangorganisatie kan op basis van dit bericht van de RCN doorgeven aan de RCN dat zij moet sluiten en doorbetaald wil krijgen, onder vermelding van de startdatum en reden van de gedwongen sluiting. Omdat de RCN het incident al heeft beoordeeld als een incident dat voldoet aan de criteria voor doorbetaling in geval van een noodgedwongen sluiting, heeft de kinderopvangorganisatie een sterke indicatie dat zij inderdaad te maken heeft met een noodgedwongen sluiting, en recht heeft op doorbetaling van de kinderopvangvergoeding tijdens sluiting. De berichtgeving van de RCN biedt ook duidelijkheid over de werkwijze. De kinderopvangorganisatie moet bij de melding ook doorgeven op welke aanvraag of op welke aanvragen van kinderopvangvergoeding de melding betrekking heeft. Dat zal in ieder geval de aanvraag zijn van het lopende kwartaal, maar het kan zijn dan op het moment van intreden van het incident de kinderopvangorganisatie de aanvraag voor het volgende kwartaal al heeft verstuurd. In het laatste geval heeft de melding dus betrekking op twee aanvragen. De melding wordt door de RCN behandeld als een wijzigingsaanvraag op de kinderopvangvergoeding. Dit wordt verder toegelicht in paragraaf 2.2.6. Een kinderopvangorganisatie die verwacht noodgedwongen te moeten sluiten, kan ook altijd zelf proactief contact zoeken met de RCN, indien er nog geen overheidscommunicatie heeft plaatsgevonden. Als er inderdaad sprake is van een incident dat aan de criteria voor doorbetaling tijdens gedwongen sluiting voldoet, zal de RCN zo snel mogelijk de hierboven genoemde berichtgeving versturen. Een kinderopvangorganisatie kan hierna, op basis van het bericht van de RCN, een melding van een noodgedwongen sluiting doen. Er moet dus altijd een officiële melding nog worden gedaan na het informele contact, omdat enkel de melding na berichtgeving wordt gezien als wijzigingsaanvraag. Dit om een betere rechtszekerheid aan kinderopvangorganisaties te bieden en het proces van de RCN beter controleerbaar te houden.

2.2.3 Crisiscommunicatie

Op basis van de criteria van een noodgedwongen sluiting kan de RCN Unit SZW in dergelijke situaties communiceren aan kinderopvangorganisaties. De RCN communiceert met de kinderopvangorganisaties over zaken die de kinderopvangvergoeding aangaan, en zal ook voor de berichtgeving omtrent noodgedwongen sluitingen verzorgen. In dergelijke situaties wordt veelal met algemene overheidscommunicatie gewerkt, waarbij kan worden aangesloten. De RCN baseert hun berichtgeving dan op die van de Openbare Lichamen of de Rijksvertegenwoordiger BES en betrekt het advies van die instanties bij hun beoordeling van de meldingen van kinderopvangorganisaties. De Veiligheidswet Bonaire, Sint Eustatius en Saba (VwBES) regelt de rollen en bevoegdheden van de openbare lichamen bij rampen en crises, waaronder crisiscommunicatie. Hier kan de RCN dan bij aansluiten. Dit zorgt voor eenduidige communicatie in onzekere tijden. Het is echter ook mogelijk voor de RCN om al te communiceren met kinderopvangorganisaties als er nog geen (duidelijke) externe communicatie is van de Openbare Lichamen of de Rijksvertegenwoordiger BES. Bijvoorbeeld als zij veel vragen krijgen van organisaties en zelf al constateren dat er sprake is van een (evidente) crisis die voldoet aan de criteria van een noodgedwongen sluiting. Zij kunnen wel afstemmen met de Openbare Lichamen en verwijzen naar bredere communicatie die van andere instanties vermoedelijk zal volgen.

2.2.4 Termijn van maximaal zes maanden

Per noodgedwongen sluiting zal er maximaal zes maanden kinderopvangvergoeding worden doorbetaald. De startdatum van de zes maanden termijn is de eerste dag waarop de kinderopvangorganisatie noodgedwongen gesloten is. Deze datum kan liggen voor de datum van de berichtgeving van de RCN Unit SZW. De reden hiervoor is dat het in een crisis onzeker is hoe snel de RCN Unit SZW een bericht aan alle kinderopvangorganisaties in het getroffen gebied kan sturen. Mogelijk bevindt de RCN Unit SZW zichzelf ook in een getroffen gebied. Het is niet wenselijk om kinderopvangorganisaties kinderopvangvergoeding te onthouden wanneer de berichtgeving van de RCN Unit SZW later komt dan de startdatum van de noodgedwongen sluiting.

Na een melding van een kinderopvangorganisatie dat de noodgedwongen sluiting voorbij is en de kinderopvang weer open, of na verloop van de zes maanden, stopt de doorbetaling bij sluiting en wordt in geval van heropening de reguliere betaling hervat.

De startdatum van de noodgedwongen sluiting is bepalend voor de maximale doorbetalingstermijn van zes maanden. De startdatum is de eerste datum waarop de kinderopvangorganisatie noodgedwongen gesloten is door het desbetreffende incident en ligt kort voor de dag van het incident – bijvoorbeeld als noodgedwongen sluiting onvermijdelijk is vanwege voorbereidingen op extreme weersomstandigheden –, op de dag van het incident of kort daarna. Mocht de situatie zich voordoen dat er een incident plaatsvindt tijdens de doorbetalingstermijn van een vorig incident, dan werkt het niet zo dat de doorbetalingstermijn van het tweede incident pas begint na afloop van de doorbetalingstermijn van het eerste incident. Bij een sluiting op 1 maart en op 1 april is er tot maximaal 1 oktober recht op doorbetaling. De startdatum is onlosmakelijk verbonden met het incident en hoewel kinderopvangorganisaties de startdatum zelf doorgeven, staat het hen niet vrij hierin een opportuniteitsafweging te maken.

De termijn van zes maanden is niet rekenkundig te onderbouwen. Typerend aan de situaties die het betreft is dat het onverwacht plaatsvindt en een onvoorspelbaar karakter heeft. Het is daarom niet in het algemeen te bepalen wanneer een noodgedwongen sluiting voorbij zou moeten zijn, omdat dit zo sterk verschilt per situatie. Het zijn situaties die gepaard kunnen gaan met een onzeker tijdsverloop, bijvoorbeeld de Covid19-pandemie. Deze bepaling is niet bedoeld om als allesomvattende noodbepaling te dienen. Het doel is hier om noodgedwongen sluitingen uit te zonderen van de termijn van maximaal vijftien dagen die geldt voor doorbetaling bij sluiten en zo meer ruimte te kunnen bieden in de doorbetalingstermijn. Maximaal zes maanden zou in het grootste deel van de gevallen van een kortdurende noodgedwongen sluiting genoeg moeten zijn om weer open te kunnen. Zes maanden is de periode van twee aanvraagtermijnen binnen de huidige financieringssystematiek, hierop wordt op deze manier aangesloten. In het Wetsvoorstel personeelsbehoud bij crisis wordt ook gewerkt met een maximumtermijn van zes maanden per «crisistijdvak». In het wetsvoorstel wordt de maximering ingezet om onbedoelde subsidiëring van onrendabele bedrijven te beperken en innovatiecapaciteit en aanpassing van bedrijven te stimuleren.

Indien er na zes maanden nog steeds sprake is van sluiting door een noodgedwongen sluiting, dan is er sprake van een dergelijk ernstige situatie dat er meer nodig is dan het reguliere proces van doorbetaling. Het gaat om situaties waarvan het onzeker is of ze zich voordoen, een

onvoorspelbaar karakter en verloop hebben. En indien die langer voortduren, vraagt dat om een zorgvuldige weging van de specifieke situatie en beraadslaging over de vraag of specifiekere, algemene maatregelen van de overheid passend bij de situatie wenselijk zijn, en zo ja welke. Bij zeer ernstige situaties komen mogelijk ook andere financiële voorzieningen en ondersteuning vanuit het Rijk, zoals het geval was bij orkaan Irma met wederopbouwmiddelen.[14] Ook met het oog op doelmatigheid van besteding van de kinderopvangvergoeding wordt er een maximum van zes maanden aangehouden. Het zou onwenselijk zijn als kinderopvangorganisaties langer dan een halfjaar kunnen sluiten met doorbetaling, zonder dat hier andere maatregelen en voorwaarden tegenover staan. Deze AMvB beoogt om voor de eerste tijd dat er sprake is van zo'n situatie, te zorgen dat de kinderopvangorganisaties hun vergoeding behouden. De vergoeding is de voornaamste inkomstenbron voor kinderopvangorganisaties. Zonder deze vergoeding zouden zij snel in financiële problemen kunnen komen omdat de vaste lasten doorlopen (huisvesting, personeel). Het is ook niet wenselijk dat sluitingsdagen door een noodgedwongen sluiting van de vijftien dagen termijn af zou gaan. Als de vijftien dagen al eerder waren ingezet, zou het kunnen betekenen dat er een terugbetaling of verrekening plaatsvindt. Het is niet goed uit te leggen dat dit het gevolg is van een noodgedwongen sluiting.

2.2.5 Termijn voor het doorgeven van een noodgedwongen sluiting door kinderopvangorganisaties

De werkwijze omtrent noodgedwongen sluiting sluit zo veel als mogelijk aan op het reguliere aanvraagproces, voor eenvoud, duidelijkheid en rechtszekerheid voor de kinderopvangorganisaties. Kinderopvangorganisaties moeten zo snel mogelijk, als de omstandigheden het toelaten, doorgeven aan de RCN Unit SZW dat zij door een noodgedwongen sluiting per een bepaalde datum hun locatie hebben moeten sluiten en wat de reden hiervoor is (welke situatie er aan de hand is). Ook moeten zij het zo snel mogelijk doorgeven als zij weer open kan. Doorgeven kan schriftelijk (per mail of brief) aan de RCN. Er worden geen specifieke meldtermijnen gesteld voor de start- en einddatum van de noodgedwongen sluiting, omdat dit lastig is om voor iedere situatie werkbaar te maken. Met de notie dat er «zo snel als de omstandigheden het toelaten» moet worden gemeld, wordt er rekening mee gehouden dat er mogelijk (langdurige) verstoringen kunnen zijn in het internet- en telefoonverkeer en de medewerkers van een kinderopvangorganisatie in de eerste fase van een noodgedwongen sluiting onthand kunnen zijn. In een dergelijke situatie kan een houder of gastouder niet binnen een bepaalde termijn een sluiting doorgeven. Het zou onwenselijk zijn dat er geen doorbetaling zou mogen plaatsvinden om die reden.

2.2.6 Afhandeling van de melding door RCN

De melding van de kinderopvangorganisatie is juridisch een verzoek om wijziging van de aanvraag, bedoeld in artikel 4.2 van de Wko BES. Deze melding wordt door de RCN behandeld als een wijzigingsaanvraag op de kinderopvangvergoeding van het lopende kwartaal en, indien al een aanvraag is ingediend voor het volgende kwartaal, ook als wijziging van dat volgende kwartaal. De reactie van de RCN Unit op dit verzoek is een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar en beroep openstaat. De kinderopvangorganisatie doet ook tijdens de sluiting een reguliere aanvraag voor kinderopvangvergoeding voor het volgende kwartaal, waarbij wordt aangegeven of de

[14] https://www.tweedekamer.nl/kamerleden-en-commissies/commissies/koninkrijksrelaties/wederopbouw-irma

verwachting is dat de locatie volgend kwartaal nog steeds gesloten is door dezelfde noodgedwongen sluiting. Voor de aanvraag kan de laatst beschikbare lijst met kinderen en dagdelen worden gebruikt, omdat er waarschijnlijk geen actuele gegevens beschikbaar zijn. Het aansluiten op de reguliere aanvraagsystematiek biedt duidelijkheid en rechtszekerheid voor kinderopvangorganisatie en zorgt ervoor dat er na het eindigen van de noodgedwongen sluiting direct weer aansluiting is op het reguliere vergoedingsproces. Ook geeft deze aanvraag de RCN de mogelijkheid om bij alle gesloten kinderopvangorganisaties te checken hoe lang zij nog verwachten te sluiten. Het is belangrijk dat er tussentijds een vinger aan de pols wordt gehouden bij de organisaties, zodat zij niet onnodig lang sluiten of vergeten door te geven dat ze (snel) weer open kunnen.

Wanneer de noodgedwongen sluiting stopt en de kinderopvangorganisatie weer opvang kan aanbieden, moet zij *zo snel mogelijk* doorgeven dat ze weer open is. In de wijzigingsaanvraag geeft de kinderopvangorganisatie aan dat zij per een bepaalde datum weer open zijn. Ook leveren zij, indien er wijzigingen zijn geweest in het aantal kinderen en dagdelen gedurende de noodgedwongen sluiting, een geactualiseerd aanvraagformulier aan, conform de reguliere aanvraagsystematiek. De RCN betaalt hierna weer de kinderopvangvergoeding op de reguliere wijze uit.

2.2.7 Voorbeeld in de praktijk

- Een orkaan raast over de Bovenwindse eilanden op 20 september (Q3).
- De kinderopvangorganisatie heeft eerder in het kwartaal al een aanvraag gedaan voor de kinderopvangvergoeding van Q4.
- De overheid stuurt op 21 september berichtgeving uit aan de kinderopvangorganisaties op de Bovenwindse eilanden dat er sprake is van een situatie waarin noodgedwongen sluitingen mogelijk zijn.
- Kinderopvangorganisaties op de Bovenwindse eilanden melden op basis van de berichtgeving zo snel mogelijk bij RCN Unit SZW dat er sprake is van een noodgedwongen sluiting per 20 september.
- Deze melding behandelt de RCN als formele wijzigingsaanvraag voor Q3 (lopend kwartaal) en mogelijk ook voor Q4 (nieuw kwartaal), als de organisatie verwacht langer te moeten sluiten dan het lopende kwartaal.
- In Q4 doet de kinderopvangorganisatie een reguliere aanvraag voor kinderopvangvergoeding voor Q1 van het volgende jaar, met de melding of zij nog verwachten gesloten te zijn in Q1.
- Bij eindiging van de noodgedwongen sluiting of de eindiging van de zes-maanden termijn doet de kinderopvangorganisatie een wijzigingsaanvraag, met de melding dat ze weer open zijn en met een actuele lijst van kinderen en dagdelen.
- Kinderopvangorganisaties hebben bij sluiting op 20 september tot uiterlijk 20 maart (zes maanden) recht op doorbetaling bij sluiting op basis van deze bepaling.
- In ieder geval na afloop van deze termijn is er op basis van dit besluit – eventuele bijzondere maatregelen van de overheid terzijde – alleen recht op kinderopvangvergoeding op de dagen dat er daadwerkelijk kinderopvang geboden wordt.

2.2.8 Overwogen alternatief: termijn onderdeel laten zijn van kwartaalsystematiek

Er is overwogen om helemaal aan te sluiten bij de huidige aanvraagsystematiek per kwartaal, door ook de maximale termijn van doorbetaling en het doen van een melding op de kwartalen aan te sluiten. Dat zou betekenen dat een organisatie tot het einde van het lopende kwartaal doorbetaald zou krijgen, en bij aanvraag van vergoeding voor het volgende kwartaal aan zou moeten geven waarschijnlijk nog gesloten te

zijn dat kwartaal. Vanuit uitvoeringsperspectief is dit de meest eenvoudige werkwijze. Hier is niet voor gekozen omdat de termijnen en lengte van de vergoedingsperiode sterk zouden afhangen van wanneer in het kwartaal de noodgedwongen sluiting zich voordoet. Wanneer dit valt halverwege, of aan het einde van het kwartaal, dan blijft er nog maar een korte periode voor het doorbetalen over. Dat zorgt voor veel onduidelijkheid en krappe meldperiodes, en in bepaalde situaties zou de doorbetaling dan ook voor een (te) korte periode plaatsvinden. Vanuit het perspectief van de kinderopvangorganisaties is dit niet wenselijk. De gekozen termijn van zes maanden wordt door de RCN ook ingeschat als goed uitvoerbaar.

Ook vanuit het doorgeven van meldingen stuit de werkwijze om aan te sluiten bij de kwartaalsystematiek op problemen. De RCN Unit SZW betaalt per kwartaal de kinderopvangvergoeding uit, waarbij wijzigingen in de vergoeding tot het einde van het kwartaal kunnen worden doorgegeven. Echter stuit men hier op dezelfde problematiek als hierboven beschreven, dat het sterk afhankelijk is van wanneer een noodgedwongen sluiting plaatsvindt of dit enerzijds een te rappe meldtermijn is (aan het eind van het kwartaal) of een erg lange termijn (aan het begin van het kwartaal). Het is de bedoeling dat de RCN Unit spoedig op de hoogte is van de noodgedwongen sluiting, door het aansluiten bij de kwartaalsystematiek is dat niet mogelijk.

Voorbeeld tijdlijn van het alternatief
- Een orkaan raast over de Bovenwindse eilanden op 20 september.
- De overheid stuurt 21 september berichtgeving uit aan de kinderopvangorganisaties dat er sprake is van een situatie waarin noodgedwongen sluitingen mogelijk zijn.
- Kinderopvangorganisaties moeten voor het einde van het kwartaal (30 september, binnen tien dagen) bij RCN Unit SZW een melding van een noodgedwongen sluiting per 20 september doen. Dit kan in een scenario waarbij alle voorzieningen uitvallen een erg krappe termijn zijn.
- Kinderopvangorganisaties ontvangen dan tot einde kwartaal (30 september) de vergoeding. Ook dit is een zeer korte termijn.
- Kinderopvangorganisaties zouden dan ook voor het einde van het kwartaal moeten aangeven of zij nog verwachten te sluiten in het volgende kwartaal. Dit overlapt met de eerste melding en is ook erg krap.
- Met twee kwartalen recht op vergoeding bij sluiting zou het eerste kwartaal verlopen op eind september (ca tien dagen) en het tweede kwartaal tot maximaal eind december. Dat komt dan neer op een vergoeding van ruim vier maanden, in plaats van zes, en is in deze situatie dus ongunstiger dan bij een noodgedwongen sluiting die aan het begin van het kwartaal plaatsvindt. Het is niet wenselijk dat de periode van doorbetaling afhankelijk is van het moment in het kwartaal waarop het incident plaatsvindt.

2.2.9 Verhouding tot Europees Nederland

In de Wet kinderopvang voor Europees Nederland is geen vergelijkbare bepaling opgenomen voor crisissituaties. Wel is in coronatijd ouders gevraagd om hun kinderopvangorganisatie door te betalen en liep de kinderopvangtoeslag door, om organisaties financieel op de been te houden. Voor het brede bedrijfsleven ligt momenteel het Wetsvoorstel personeelsbehoud bij crisis voor aan de Tweede Kamer.[15] Dit wetsvoorstel regelt ondersteuning van werkgevers om tijdens een crisis zoveel mogelijk werknemers in dienst te houden, met instrumenten als herplaatsing van werknemers of verminderde loonbetaling en loonsub-

[15] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?qry=wetsvoorstel%3A36940&cfg=wetsvoorsteldetails

sidie. Dit wetsvoorstel is niet van toepassing op Caribisch Nederland. Het wetsvoorstel heeft een ander doel dan dit besluit: werknemers in dienst kunnen houden in plaats van kinderopvangorganisaties op de been houden. Wel zijn er overeenkomsten. Beide gaan uit van een breed scala aan crisissituaties, waarin het van tevoren niet goed te voorspellen is wat precies nodig is en hoelang de crisis gaat duren. Vandaar dat in beide gevallen is gezocht naar een zo gericht en eenvoudig mogelijke bepaling voor een groot aantal mogelijke crises. In het wetsvoorstel wordt ook een maximumtermijn van zes maanden aangehouden. In het wetsvoorstel is dat met name om subsidiering van onrendabele bedrijven te beperken en aanpassing en innovatie van bedrijven te stimuleren. In dit besluit is de maximumtermijn gesteld met het idee dat er in een crisis die langer duurt dan zes maanden ander, meer gericht instrumentarium benodigd is. In tegenstelling tot het wetsvoorstel, waarin verschillende categorieën crises worden gedefinieerd, werkt dit besluit met een lijst van criteria waaraan een situatie moet voldoen. Dit biedt ruimte voor meer maatwerk. Wel worden in beide gevallen situaties die onder het reguliere ondernemersrisico vallen, uitgezonderd.

2.3 Uitvoering

Het is aan de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN) Unit SZW, als uitvoerder van de kinderopvangvergoeding, om de kinderopvangvergoeding door te betalen bij sluitingen. Allereerst voor de maximaal vijftien dagen sluiting. Hierbij is het belangrijk dat deze sluitingsdagen helder geregistreerd en doorgegeven worden bij aanvraag van de kinderopvangvergoeding. De kinderopvangvergoeding wordt als voorschot uitgekeerd, voor het volgende kwartaal. Een organisatie moet dus van tevoren aangeven in hun aanvraag hoeveel dagen zij verwachten te gaan sluiten. Zij kunnen ook nog een wijzigingsaanvraag gedurende het kwartaal indienen als er een sluitingsdag minder of extra plaatsvindt. De RCN registreert de sluitingsdagen en betaalt de vergoeding uit. Na ieder kalenderjaar wordt er gecontroleerd of er meer dan vijftien dagen sluiting zijn doorgegeven. Indien dit wel het geval is, wordt het teveel ontvangen bedrag verrekend met de vergoeding van het tweede kwartaal in het nieuwe kalenderjaar. Op deze manier kunnen ook sluitingen die na aanvraag van de vergoeding plaatsvinden binnen het kwartaal worden meegerekend. Kinderopvangorganisaties zijn hierop geattendeerd dat zij een verrekening krijgen bij meer dan vijftien sluitingsdagen.

Er is nog onderzocht of het mogelijk was om sluitingsdagen op te nemen in de kinderopvangovereenkomst en het op die manier vast te leggen. Dit bleek geen logische route te zijn. De overeenkomst wordt vaak voor meerdere jaren gesloten. Het is niet te verwachten dat organisaties al van meerdere jaren weten wanneer zij precies studiedagen willen houden of voor verlof willen sluiten. Dit is daardoor onwerkbaar.

Bij fysieke inspecties zal de RCN controleren of er bewijs is van sluiting voor de bij aanvraag aangegeven sluitingsdagen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een presentielijst van kinderen die leeg is of waarop is aangegeven dat er een sluiting was die dag. Voor de dagen waarop de kinderopvangorganisatie open was, moet er een ingevulde presentielijst beschikbaar zijn. Ook kan er communicatie met ouders worden opgevraagd, waarin ouders worden geïnformeerd dat een bepaalde dag de opvang sluit. Tot slot kunnen ouders worden bevraagd of er inderdaad een sluiting heeft plaatsgevonden, indien hier twijfels over zijn.

Het is niet de verwachting dat een organisatie zomaar meer dan drie weken kan sluiten, zonder dat dit opgemerkt wordt door de uitvoerder of overheid. De BES-eilanden zijn hechte gemeenschappen, dus zullen klachten van ouders dat hun opvang zo vaak gesloten is, zich snel

verspreiden. Dit is ook slechte reclame voor de organisatie, wat afschrikwekkend kan werken.

De RCN zal opgelegde sluitingen door de Inspectie of intrekkingen van de exploitatievergunningen door het Openbaar Lichaam mogelijk uit de sluitingsdagen moeten filteren, indien een kinderopvangorganisatie dit bij aanvraag toch opgeeft als sluitingsdag waarop zij (onterecht) recht hebben op kinderopvangvergoeding. Ook zal de RCN de uitbetaalde kinderopvangvergoeding voor dagen waarop de kinderopvang dicht was door een door de Inspectie of Openbaar Lichaam opgelegde sluiting, actief terugvorderen. De RCN zal de teveel betaalde vergoeding voor opgelegde sluitingsdagen in het eerstvolgende kwartaal inhouden op de volgende uitbetaling, omdat er op die dagen geen recht is op vergoeding. Hiervoor is nodig dat de Inspectie en het Openbaar Lichaam zo snel als mogelijk met de RCN schriftelijk delen als een organisatie moet sluiten en ook wanneer deze weer open mag. In het besluit van de Inspectie over de sluiting wordt de ingangsdatum en de termijn opgenomen waarbinnen herstel moet plaatsvinden. Zonder tegenbericht, kan die datum waarop de termijn afloopt worden gezien als einddatum. Is een eerdere of latere einddatum aan de orde, dan informeert de inspectie hierover via een extra besluit.

Bij een noodgedwongen sluiting is het aan de RCN om de kinderopvangvergoeding tot maximaal zes maanden door te betalen als de opgegeven situatie voldoet aan het begrip noodgedwongen sluiting zoals in dit besluit vastgelegd. Dit is voor hen een nieuwe taak. Het vergt extra administratief werk om situatie aan te merken, een berichtgeving uit te sturen en de meldingen van noodgedwongen sluiting te beoordelen en verwerken. Wel is ervoor gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de reguliere aanvraag- en wijzigingssystematiek, omwille van de eenvoud en duidelijkheid voor kinderopvangorganisaties en de uitvoerder. Ook kan de RCN aansluiten op de reguliere communicatie en adviezen vanuit het Openbaar Lichaam of de Rijksvertegenwoordiger in crisissituaties. De additionele regeldruk per situatie blijft hiermee beperkt. De RCN communiceert nu ook over relevante zaken die relevant zijn voor de kinderopvangorganisaties. Een situatie waarin noodgedwongen sluiting mogelijk is, is daar een voorbeeld van. Het is de verwachting dat dit soort situaties zich incidenteel voordoen en er per situatie maar een deel van de kinderopvangorganisaties noodgedwongen moet sluiten, en het daarom slechts incidenteel regeldruk vormt voor de RCN. Het reguliere aanvraagsysteem wordt gecontinueerd, dat vormt geen extra regeldruk. De regeldruk zal zitten in het opstellen van een berichtgeving en het verwerken van de meldingen van sluitingen, waarbij samen met de RCN is gekeken hoe dit kon worden vormgegeven met zo weinig mogelijk regeldruk voor kinderopvangorganisaties en de uitvoering. De frequentie dat een noodgedwongen sluiting zich voor zal doen en kinderopvangorganisaties daardoor tijdelijk moeten sluiten is naar verwachting laag, maar het risico bestaat wel. Deze maatregel dient als voorbereiding voor het geval een dergelijke situatie zich voordoet, omdat het niet uit te sluiten is.

Er is in het opstellen van deze bepaling een balans gezocht tussen een passende regeling voor meerdere situaties, snelheid van de aanpak en de uitvoerbaarheid voor organisaties in een kwetsbare situatie, om de bepaling zo gericht en eenvoudig mogelijk te houden.

2.4 Ouderbijdrage

Met de kinderopvangvergoeding is er ook een verband met de ouderbijdrage. Uitgangspunt van de Wko BES is dat ouders naar rato van het gebruik van kinderopvang, zoals in de kinderopvangovereenkomst is

opgenomen, een ouderbijdrage betalen. Het in rekening brengen van de ouderbijdrage door kinderopvangorganisaties is een voorwaarde voor het recht op kinderopvangvergoeding.[16] Met de wijziging van het Besluit worden de maximaal vijftien dagen doorbetaalde sluiting ook onderdeel van het begrip «gebruik». Omdat de ouderbijdrage betaald wordt voor het gebruik van kinderopvang, zullen ouders voor deze maximaal vijftien sluitingsdagen de ouderbijdrage moeten doorbetalen.

Er zijn drie overwegingen geweest waarom ouders hun bijdrage moeten doorbetalen. Het gaat om het begrip «gebruik», eenvoud (uitvoering en regeldruk), en de balans tussen de verdeling van de lasten van kinderopvangorganisaties en ouders.

Allereerst is vanuit het perspectief van de ouders met de invoering van de Wko BES veel ingezet op het vergroten van de toegankelijkheid van de kinderopvang voor ouders. Voor ouders zijn er met ingang van de nieuwe wetgeving veel voordelen bijgekomen. Voor ouders is de te betalen bijdrage al flink verlaagd met inwerkingtreding van de wetgeving per 2026 en deze zal de komende jaren verder verlaagd worden. De maximale kosten voor ouders om de ouderbijdrage door te betalen tijdens vijftien dagen sluiting zijn relatief laag. Tot en met 2026 gaat het op Bonaire voor ouders in de dagopvang om maximaal 75 dollar per kalenderjaar voor vijftien dagen. Voor Saba en Sint Eustatius gaat dit om maximaal 56 dollar. Voor de BSO is het op Bonaire ook maximaal 75 dollar en voor Saba en Sint Eustatius maximaal 30 dollar per jaar. Dit bedrag zal vanaf 1 januari 2027 lager liggen. In 2027 gaat het voor Bonaire om maximaal 37,50 dollar per kalenderjaar voor de dagopvang en 17 euro voor de BSO. Voor Saba is dit maximaal 45 dollar per jaar voor de dagopvang en 21 dollar voor de BSO. En voor Sint Eustatius gaat het om maximaal 42 dollar voor de dagopvang en 19,50 dollar voor de BSO. Dit is gebaseerd op vijftien dagen sluiten.

Naast een lage ouderbijdrage hoeven ouders niet meer zelf (baby)voeding en luiers mee te nemen naar de kinderopvang. Voor ouders voor wie het betalen van de ouderbijdrage lastig is, kan het Openbaar Lichaam (een deel van) de ouderbijdrage vergoeden via de kindplaatssubsidie. Zo vormt de ouderbijdrage geen drempel voor ouders met een kleine portemonnee. Voor de individuele ouders zijn de kosten dus zeer laag (bijna gratis vanaf 2027), maar in de optelsom voor kinderopvangorganisaties gaat het om belangrijke inkomsten. Daarbij komt dat ouders belang hebben bij kwalitatief goede opvang voor hun kinderen, waarbij kinderopvangorganisaties ruimte moeten hebben om hun personeel goed op te leiden en te laten voldoen aan de wettelijke vereisten die gelden.

Ten tweede is in rekening brengen van de ouderbijdrage een voorwaarde is voor het verstrekken van kinderopvangvergoeding op grond van artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c van de wet. Ouders betalen een ouderbijdrage voor het gebruik van kinderopvang als afgesproken in de kinderopvangovereenkomst. In het Besluit wordt nu geregeld dat maximaal vijftien dagen sluiting op dagen waarop normaal volgens de overeenkomst kinderopvang wordt aangeboden, ook onder gebruik vallen. Als er geen ouderbijdrage mag worden gevraagd, is er geen sprake van gebruik van kinderopvang en daarmee ook geen recht op kinderopvangvergoeding. Daarom moet de ouderbijdrage worden doorbetaald om het recht op kinderopvangvergoeding voor organisaties te behouden.

---

[16] Wet kinderopvang BES, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c.

De derde afweging is dat hiermee de werkwijze onder de Tijdelijke subsidieregeling op gelijke wijze wordt voortgezet. Ouders en kinderopvangorganisaties zijn aan deze werkwijze gewend. Daarbij komt dat deze werkwijze voor kinderopvangorganisaties en ouders het meest eenvoudig is. Het niet betalen van de ouderbijdrage bij een sluitingsdag zorgt voor een hogere regeldruk bij kinderopvangorganisaties en ouders, want in dat geval moet er bij iedere sluitingsdag een aangepaste rekening voor de ouderbijdrage worden verstuurd en moeten ouders hun automatische incasso's aanpassen. Ook kan een afwijkende factuur voor de ouderbijdrage voor extra controlewerk zorgen bij een inspectie van de RCN, omdat zij dan moeten controleren waarom er niet voor alle dagen in de kinderopvangovereenkomst een ouderbijdrage is in rekening is gebracht.

Alles afwegende acht het kabinet het doorbetalen van de ouderbijdrage voor maximaal vijftien dagen proportioneel.

De ouderbijdrage bij noodgedwongen sluitingen zal ook moeten worden doorbetaald, omdat dit ook onder de definitie van gebruik valt. Hierbij geldt dezelfde juridische afhankelijkheid zoals hierboven geschetst, dat er zonder in rekening gebrachte ouderbijdrage voor gebruik van kinderopvang geen recht is op kinderopvangvergoeding. In situaties van noodgedwongen sluiting moeten kinderopvangorganisaties een stabiele financiering ontvangen, om hun kosten door te betalen en eventuele schade of andere verliezen te kunnen dekken. Kinderopvangorganisaties hebben de ouderbijdrage hiervoor nodig, omdat dit hun enige inkomstenbron is naast de kinderopvangvergoeding. Doorbetaling van de eigen bijdrage van ouders gebeurde ook in Europees Nederland, toen ouders werd gevraagd om hun kinderopvang door te blijven betalen tijdens de coronasluitingen, om zo de opvang op de been te houden. Het belang van de ouders is, net als bij de vijftien dagen sluiting, ook meegewogen in de maximalisering van de termijn op zes maanden. Het is ook in het belang van ouders dat hun opvang na een noodgedwongen sluiting weer (op korte termijn) open kan en goed kan doordraaien financieel gezien. De wijziging regelt specifiek het kader voor kinderopvangorganisaties bij een noodgedwongen sluiting. Ook hiervoor geldt dat de individuele gevolgen voor ouders beperkt zijn wegens de lage ouderbijdrage, maar de ouderbijdrage opgeteld voor kinderopvangorganisaties een substantieel onderdeel vormt van het inkomen, naast de vergoeding die zij krijgen van de overheid. Tijdens een crisissituatie die de noodgedwongen sluiting veroorzaakt, is het waarschijnlijk dat ouders hier ook op meer vlakken last van hebben. Eventuele maatregelen voor ouders moeten in dat bredere verband worden bezien.

Op de sluitingsdagen zonder doorbetaalde kinderopvangvergoeding, zoals bij opgelegde sluitingen van de Inspectie, mag een organisatie geen ouderbijdrage vragen, omdat er hier geen sprake is van gebruik van kinderopvang.

2.5 Verhoging babytoeslag

Voor kinderopvangorganisaties die baby's opvangen is er een toeslag op de kinderopvangvergoeding: de «babytoeslag». Dit is om de extra kosten van baby's tot één jaar te dekken. Het gaat dan met name om kosten door meer personele inzet, maar ook kosten voor flesvoeding en luiers. Deze toeslag blijkt onvoldoende om de extra kosten te dekken. Zoals bepaald in de wet mogen kinderopvangorganisaties sinds de invoering van de Wko BES per 1 januari 2026 geen aanvullende bijdrage

vragen aan ouders.[17] Zij mogen bijvoorbeeld ouders niet meer vragen om voeding of luiers mee te geven. Het uitgangspunt van de wet is dat ieder kind recht heeft op kwalitatief goede en betaalbare kinderopvang. Deze bepaling is opgenomen om de toegankelijkheid voor ouders te vergroten en daarmee de arbeidsparticipatie te vergroten. Kinderopvangorganisaties ontvangen een vaste tegemoetkoming van de overheid, naast een bijdrage van de ouders (maximaal 100 USD per maand op Bonaire en op Saba en Statia maximaal 75 USD in 2026).

Om kinderopvangorganisaties daarin tegemoet te komen, verhoogt het kabinet de babytoeslag. Bij de Voorjaarsnota van 2026 is additioneel budget beschikbaar gekomen voor ophoging van de babytoeslag. De verhoging gaat met terugwerkende kracht in vanaf 2026. Het gaat om 133.000 euro per jaar. Dat is een verhoging van ruim vijftien procent. Voor Bonaire betekent dit dat de babytoeslag per baby per maand met 40 dollar stijgt naar 306 dollar bij fulltime opvang. Voor St. Eustatius is dit een stijging van 44 dollar naar 340 dollar per baby per maand en voor Saba een stijging met 47 dollar naar 362 dollar per baby per maand. Dit vergt een aanpassing van het Besluit kinderopvang BES met ingang van 1 januari 2026.

In eerste instantie was ervan uitgegaan dat de verhoging vanaf 2027 zou ingaan. Gedurende het proces is gebleken dat de middelen reeds voor 2026 beschikbaar zijn gesteld. Daarom is besloten om de verhoging van de babytoeslag in werking te laten treden met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2026. Omdat deze wijziging naar voren is gekomen na de procedure van de uitvoeringstoets, is deze wijziging in nauw overleg met de uitvoerders, de RCN-unit SZW en Uitvoering van Beleid van SZW[18], tot stand gekomen. De uitbetaling over 2026 is goed uitvoerbaar en zal als afzonderlijke uitbetaling plaatsvinden in 2027. Het bedrag over 2026 wordt in één keer verstrekt aan kinderopvangorganisaties. Zij worden hier nader over geïnformeerd.

Omdat de bedragen van de babytoeslag jaarlijks worden geïndexeerd, conform artikel 3.5, eerste lid, van het Besluit kinderopvang BES, bevat dit besluit twee wijzigingen van artikel 3.4, derde lid. De wijziging in artikel I, onderdeel C, bevat de verhoging van de babytoeslag voor 2026; de wijziging in artikel I, onderdeel D, bevat de geïndexeerde verhoging van de babytoeslag voor 2027. In de praktijk zal de verhoging van de babytoeslag over 2026 slechts gedurende een beperkte tijd in het Besluit kinderopvang BES zichtbaar zijn, omdat de wijziging met terugwerkende kracht wordt ingevoerd en de bedragen per 1 januari 2027 worden vervangen door de geïndexeerde bedragen die zullen gelden voor 2027. De beperkte zichtbaarheid in het besluit doet echter niet af aan de verhoging van de babytoeslag met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026, die als afzonderlijke betaling zal worden uitbetaald aan kinderopvangorganisaties.

3. Regeldruk en financiële gevolgen

De wijziging van dit Besluit brengt geen structurele nieuwe of additionele taken voor kinderopvangorganisaties of ouders met zich mee als het gaat om de vijftien dagen doorbetaling bij sluiting en de verhoging van de babytoeslag. Deze aanpassingen zijn verduidelijkingen of technische wijzigingen. Deze wijziging geeft dus geen additionele structurele regeldruk ten opzichte van het oorspronkelijke Besluit. De bepaling van

[17] Wet kinderopvang BES, artikel 3.2, eerste lid, onderdeel d.
[18] UVB betaalde tot Q1 2026 de vergoeding uit aan kinderopvangorganisaties. Met de invoering van de Wko BES is dat vanaf Q2 de RCN-unit SZW.

noodgedwongen sluitingen is wel een nieuwe werkwijze en kan op (waarschijnlijk zeer) incidentele basis beperkte additionele regeldruk voor kinderopvangorganisaties en de RCN met zich meebrengen. Hieronder wordt eerst ingegaan op de financiële gevolgen, waarna een verdere toelichting wordt gegeven op de regeldrukeffecten per onderdeel.

3.1 Gevolgen voor het Rijk

Deze paragraaf beschrijft de financiële gevolgen van de wijziging van dit besluit. In de Voorjaarsnota van 2026 is geld vrijgemaakt voor de verhoging van de babytoeslag. Het gaat om 133.000 euro per jaar. De verhoogde bedragen van de babytoeslag worden in dit besluit geregeld. Er zijn geen extra uitvoeringkosten gemoeid met de verhoging van de babytoeslag.

Voor doorbetaling van sluiting met een maximumtermijn van vijftien dagen geldt dat het besluit verduidelijkt wordt ten aanzien van de werkwijze die al gold voorafgaand aan inwerkingtreding van de wet per 2026. Omdat de bestaande werkwijze wordt doorgezet, zijn er geen additionele uitvoeringskosten mee gemoeid. Deze doorbetaling van sluiting vergt geen extra budget ten opzichte van het huidige budget voor de kinderopvangvergoeding. Kinderopvangorganisaties kunnen er namelijk ook voor kiezen om helemaal niet te sluiten. Daarom wordt in de ramingen van het bestaande budget uitgegaan van kinderopvangvergoeding voor het maximale aantal dagdelen kinderopvang per jaar. De nieuwe bepaling rondom noodgedwongen sluitingen heeft eveneens geen budgettaire gevolgen. Ook hier komt de doorbetaling bij noodgedwongen sluiting uit het bestaande budget voor de kinderopvangvergoeding. In de ramingen voor het bestaande budget wordt namelijk uitgegaan van reguliere doorbetaling van de kinderopvangvergoeding in de periodes dat mogelijk noodgedwongen sluiting plaatsvindt. De RCN Unit SZW heeft een uitvoeringstoets gedaan op deze wijziging. Hier zijn geen additionele uitvoeringskosten uit voort gekomen.

3.2 Maximaal vijftien dagen sluiten

De wijziging wat betreft het doorbetalen van sluiting gedurende maximaal vijftien dagen is een verduidelijking van het Besluit. Kinderopvangorganisaties zijn al op de hoogte van deze werkwijze en werken hier sinds de looptijd van de Tijdelijke subsidieregeling (van 2020 tot 2026) al mee. Deze wijziging zal dus niet zorgen voor additionele regeldruk bij kinderopvangorganisaties. Zij hoeven ook geen extra administratie te voeren door deze wijziging. Organisaties hoeven enkel bij aanvraag van de kinderopvangvergoeding aan te geven dat zij op een bepaalde dag gesloten te zullen zijn. Het toezicht van de RCN Unit SZW zal plaatsvinden aan de hand van presentielijsten, die al sinds 2020 bijgehouden moeten worden door de organisaties. De wijziging is positief voor kinderopvangorganisaties, want het zorgt ervoor dat kinderopvangorganisaties geen verlies lijden bij maximaal vijftien dagen sluiting. Ook hoeven zij de rekeningen van de ouderbijdrage niet aan te passen bij sluiting, omdat deze doorbetaald moet worden.

3.3 Noodgedwongen sluiting

In het geval van een noodgedwongen sluiting, wat waarschijnlijk zeer incidenteel voorkomt, zal een kinderopvangorganisaties een aantal korte handelingen moeten verrichten. Kinderopvangorganisaties moeten, na ontvangst van berichtgeving van de RCN over de noodgedwongen sluiting, zo snel als mogelijk de startdatum en reden van de sluiting doorgeven aan de RCN. Dit sluit aan bij de bepaling in artikel 4.2 uit de

Wko BES, dat kinderopvangorganisaties informatie die kan leiden tot wijzigingen in de kinderopvangvergoeding zo snel mogelijk moeten doorgeven. Dit was daarmee al een geldende verplichting voor kinderopvangorganisaties. Ook wanneer de noodgedwongen sluiting eindigt, moet een kinderopvangorganisaties de datum van heropening doorgeven. Enkel wanneer er tijdens de sluiting iets is veranderd in het aantal kinderen of dagdelen, moet een kinderopvangorganisatie nog een wijzigingsaanvraag doen. Dit sluit aan op de reguliere aanvraagsystematiek. Het doen van wijzigingsaanvragen voor de kinderopvangvergoeding gedurende het kwartaal is niet nieuw voor kinderopvangorganisaties. Dit doen zij regelmatig, bijvoorbeeld als er nieuwe kinderen bijkomen.

Om een melding van kinderopvangorganisaties te vragen bij de start en het einde van een noodgedwongen sluiting, sluit daarmee aan op de reguliere, bekende werkwijze. Voor de werkbaarheid is hier geen uiterlijke termijn aan gekoppeld (enkel zo snel mogelijk) en kan dit schriftelijk worden doorgegeven. Het is de verwachting dat deze melding maximaal tien minuten duurt, dus in totaal maximaal twintig minuten per situatie (twee meldingen). Ook wordt in het geval van een dergelijke situatie proactief door de overheid een berichtgeving uitgestuurd, om kinderopvangorganisaties te attenderen op de situatie en de mogelijkheid om sluitingen te melden. In crisissituaties is het niet redelijk om meer handelingen te vereisen van kinderopvangorganisaties dan nu geregeld. Het doorgeven van de situatie dat kan, op basis van overheidsberichtgeving, acht het kabinet haalbaar, zeker als hier tegenover staat dat hierdoor de inkomsten van de kinderopvangorganisaties (de kinderopvangvergoeding) langer dan normaal doorlopen bij reguliere sluiting (maximaal vijftien dagen doorbetaling). Het is voor kinderopvangorganisaties positief als zij tijdens een noodgedwongen sluiting hun reguliere financiering doorbetaald krijgen.

Voor ouders verandert er ook niets door deze wijziging. Zij blijven de ouderbijdrage doorbetalen tijdens de maximaal vijftien dagen sluiting, omdat deze dagen nu ook onder het in de kinderopvangovereenkomst afgesproken gebruik van kinderopvang vallen. Ouders hoeven dus geen extra administratieve handelingen zoals het aanpassen van een automatische incasso te verrichten. Omdat de ouderbijdrage per 2027 sterk omlaaggaat, nadat deze al was verlaagd, is de uitkomst voor ouders onder de streep financieel positief.

Berekening regeldruk voor kinderopvangorganisaties:

- Melding startdatum en reden noodgedwongen sluiting: maximaal tien minuten
- Melding einddatum noodgedwongen sluiting: maximaal tien minuten
- Extra wijzigingsaanvraag bij beëindiging sluiting: maximaal vier uur[19] (dit zal niet in alle gevallen nodig zijn).
- Er wordt hier uitgegaan dat circa 25 procent van de kinderopvangorganisaties per situatie moet sluiten. Er zijn circa 75 organisaties actief in Caribisch Nederland.
- Regeldrukkosten worden berekend op 54 euro per uur.[20]

[19] In de regeldrukberekening van het oorspronkelijke Besluit KO BES werd uitgegaan van maximaal vier uur per aanvraag

[20] Volgens het Standaard Kosten Model (SKM) bedraagt het bruto uurloon € 54 voor een hoogopgeleide medewerker. De verwachting is dat deze taken door een medewerker op niveau 4 of hoger worden uitgevoerd.

• In het geval er niets wijzigt in het aantal kinderen komt dit uit op: maximaal 0,33 uur x (25% x 75 organisaties = 18,75) x 54 euro = 334 euro incidentele kosten per situatie. Indien alle organisaties wel een wijzigingsaanvraag moeten indienen: maximaal 4,33 uur x (25% x 75 organisaties = 18,75) x 54 euro = 4.384 euro incidentele kosten per situatie.

Het doorgeven van de start- en beëindiging van een crisissituatie levert dus beperkte incidentele regeldruk op. Door werkwijze zo veel mogelijk in te bedden in het reguliere proces is de toename in regeldruk zo beperkt mogelijk gehouden voor organisaties. Ook staat ertegenover dat kinderopvangorganisaties voor maximaal zes maanden kinderopvangvergoeding doorbetaald krijgen bij noodgedwongen sluiting, waar zij zonder deze bepaling dit uit de vijftien dagen termijn moesten putten. En dus financiële ondersteuning blijven ontvangen als zij hun organisatie noodgedwongen moeten sluiten.

3.4 Babytoeslag

Dit is een positieve verandering voor kinderopvangorganisaties, omdat zij meer financiering ontvangen voor kwalitatief goede en veilige babyopvang. De extra financiering zal hen in staat stellen alle benodigde babyspullen (zoals luiers) aan te schaffen en te werken aan kwaliteitsverbetering. De verhoging wordt automatisch meegenomen in de nieuwe bedragen (indexatie) voor 2027. De kinderopvangorganisaties hoeven er dus niets aan te doen om het verhoogde bedrag van de babytoeslag te ontvangen.

Voor ouders is de verhoging van de babytoeslag ook positief, omdat zij hierdoor babyopvang aangeboden krijgen die ruimte heeft voor kwaliteitsverbetering. Ook is het mogelijk dat er door de verhoogde toeslag meer babyopvangplekken ontstaan, omdat dit dan rendabeler is. Dit is ook positief voor de toegankelijkheid van babyopvang voor ouders.

4. Toezicht en handhaving

Het toezicht en de handhaving zal worden uitgevoerd conform hoofdstuk 4 uit de Wko BES. Er komen geen nieuwe toezicht- of handhavingstaken bij door de wijzigingen in dit besluit. Aangezien er bij de wijzigingen in dit besluit de reguliere vergoedingssystematiek wordt gevolgd, geldt hierin ook het reguliere toezicht- en handhavingsproces op de financiering. Het toezicht zal gebeuren aan de hand van de in de wet en onderliggende regelgeving omschreven controlemiddelen, zoals presentielijsten van kinderen. De RCN Unit SZW voert dit toezicht en de handhaving uit als toezichthouder op de rechtmatigheid. Onterecht ontvangen kinderopvangvergoeding en babytoeslag is aan de RCN om terug te vorderen. Ook kan de RCN een bestuurlijke boete opleggen indien de houder of gastouder niet tijdig alle gegevens verstrekt die nodig zijn voor berekening van de kinderopvangvergoeding.[21]

[21] Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 18 december 2025, nr. 2025-0000292050, houdende vaststelling van de Beleidsregel handhaving Wet kinderopvang BES

5. Consultatie en adviezen

5.1 Internetconsultatie

Van 4 mei tot en met 1 juni 2026 heeft de wijziging van het Besluit opengestaan voor internetconsultatie. Kinderopvangorganisaties in Caribisch Nederland zijn hierop gewezen middels een brief. Er zijn in totaal 9 openbare en 7 niet-openbare reacties gekomen.

Een onbekend aantal houders van kinderopvangorganisaties op Bonaire heeft een gebundelde reactie ingediend, daarnaast zijn er kinderopvangorganisaties die afzonderlijk hebben gereageerd. Ook heeft het Centraal Dialoog Bonaire een reactie gegeven. Tot slot hebben enkele ouders een reactie ingediend. Eén van de reacties gaat over de kinderopvangtoeslag en valt buiten de reikwijdte van dit voorstel. Daarom wordt er in deze paragraaf niet ingegaan op dit punt. Omdat het kabinet het wel van belang acht om deze persoon van reactie te voorzien, wordt deze in het verslag van de consultatie meegenomen.

Een aantal reacties zijn (overwegend) positief gestemd over het voorstel. Aangegeven wordt dat het verhogen van de babytoeslag een goede ontwikkeling is wegens een eigen ervaring met een wachtlijst voor babyopvang. De tweede reactie spreekt waardering uit voor het mogen sluiten met behoud van financiering en het verhogen van de babytoeslag. Ook het Centraal Dialoog Bonaire is verheugd dat de regelgeving wordt aangepast op praktijkervaringen en ziet hierin positieve stappen. In de overige reacties wordt met name ingegaan op de termijn van vijftien dagen en de hoogte van de babytoeslag die niet voldoet. Hieronder wordt de reactie van de regering per onderwerp verder toegelicht.

5.1.1 Termijn van vijftien dagen

Er zijn vijf reacties binnengekomen over de termijn van vijftien dagen doorbetaling bij sluiting. Men verzoekt om meer dagen te mogen sluiten met behoud van financiering. De termijn van vijftien dagen wordt veelal al besteed aan vakanties (zomer- en kerstvakantie) waardoor er geen ruimte wordt ervaren om te sluiten voor studiedagen. Van de vakanties wordt ook genoemd dat deze een belangrijke functie hebben voor rust en herstel voor pedagogisch medewerkers.

De termijn van maximaal vijftien werkdagen (drie weken) is een algemene termijn waarbinnen organisaties mogen sluiten met behoud van kinderopvangvergoeding. Dat kan zijn voor vakanties (bij een klein aantal medewerkers), studiedagen of om een andere reden. Officiële feestdagen waarop normaliter opvang wordt geboden, worden altijd doorbetaald en komen dus nog boven op de vijftien dagen. Een organisatie mag buiten de officiële feestdagen en termijn van vijftien werkdagen, meer dagen sluiten. Maar hier staat geen vergoeding tegenover. De regering reageert acht het niet wenselijk dat kinderopvangorganisaties langer dan drie weken per jaar naast officiële feestdagen sluiten. Het beperkt ouders namelijk in de mogelijkheid om te werken, waarbij de regering opmerkt dat dit in het geval van vijftien werkdagen sluiten al lastig kan zijn voor ouders. De regering wil dus niet stimuleren om vaker te sluiten en betaalt daarom niet door bij sluitingen die de termijn van vijftien werkdagen overschrijden. De termijn acht het kabinet ook ruim in vergelijking met Europees Nederland, waar geen doorbetaling plaatsvindt in geval van sluiting buiten de feestdagen. In paragraaf 2.1.3 is toegelicht waarom er voor Caribisch Nederland is afgewogen een ruimere systematiek te hanteren. Ook is er voor noodgedwongen sluitingen in deze wijziging nog een nieuwe bepaling opgenomen, zodat deze niet

worden meegerekend in de termijn van vijftien dagen. Met de termijn van vijftien dagen zet het kabinet de systematiek die gold onder de tijdelijke subsidieregeling voort. Kinderopvangorganisaties zijn hier eind 2025 per brief over geïnformeerd. Het kabinet zet de bestaande systematiek dus voort en ziet geen aanleiding om deze maatregel te intensiveren.

In een gebundelde reactie van een onbekend aantal kinderopvangorganisaties op Bonaire vragen zij een heroverweging of andere oplossing voor de bepaling om geen doorbetaling van kinderopvangvergoeding te bieden bij sluiting op last van de Inspectie van het Onderwijs. De reactie verzoekt om de tijdelijke sluiting op last van de Inspectie een leermoment te laten zijn voor de organisatie zonder dat de gevolgen direct zo zwaar kunnen zijn dat de continuïteit van de opvang in gevaar kan komen. Het kabinet kiest ervoor om vast te houden aan geen doorbetaling bij sluiting op last van de Inspectie. De Inspectie van het Onderwijs sluit een kinderopvanglocatie enkel tijdelijk als er een direct gevaar is voor de veiligheid of gezondheid van kinderen. Dit is een ernstige herstelsanctie, waarbij voor langere tijd niet is voldaan aan de kwaliteitseisen en er voldoende tijd voor andere herstelmaatregelen is geboden. Het kabinet acht het niet wenselijk om bij dergelijke nalatigheid van een kinderopvangorganisatie doorbetaling van financiering te bieden en zo ook een snel herstel minder te stimuleren.

Een kinderopvangorganisatie op Bonaire vraagt om duidelijkheid over doorbetaling bij sluiting van losse dagdelen in plaats van een gehele dag. Bijvoorbeeld indien een organisatie enkel een ochtend of middag wenst te sluiten voor een cursus aan het team. Het is het voornemen om ook doorbetaling bij sluiting van dagdelen in te regelen. Echter is dit nog niet mogelijk per inwerkingtreding van deze wijziging, omdat de RCN dit moet aanpassen in haar digitale processen en dit tijd kost. Zodra dit aan de kant van de RCN is geregeld, kan zij doorbetaling per dagdeel sluiting uitvoeren binnen haar uitvoeringsvrijheid. De RCN zal kinderopvangorganisaties hierin meenemen zodra dit mogelijk is.

5.1.2 Babytoeslag

Het tweede aandachtspunt is de babytoeslag, hier zijn zeven reacties over ontvangen. De toeslag wordt ondanks de verhoging nog steeds als ontoereikend wordt gezien. Het knelpunt uit de reacties gaat om de duur van de toeslag voor kinderen tot maximaal één jaar. In de reacties wordt verzocht de leeftijd te verlengen tot twee jaar, omdat de zorgintensiteit volgens de reacties niet afneemt na één jaar en er dan nog steeds moet worden voorzien in bijvoorbeeld luiers. Er wordt in de reacties niet ingegaan op de hoogte van het bedrag van de toeslag tot één jaar.

De regering reageert als volgt. De duur van de babytoeslag is ook onderdeel geweest van het eerdergenoemde kostprijsonderzoek uit 2023. Naar aanleiding dit kostprijsonderzoek is besloten dat de babytoeslag geldt tot één jaar, omdat tot deze leeftijd een lagere beroepskracht-kindratio geldt. Voor kinderen tot één jaar is de ratio één pedagogisch medewerker op vier kinderen; voor kinderen van één tot twee is dat één medewerker op zes kinderen. Minder kinderen per medewerker leidt tot meer (personele) kosten voor baby's dan voor kinderen vanaf één jaar. De hoogte van de toeslag is bepaald op basis van het aantal baby's dat een pedagogisch medewerker mag opvangen en de extra kosten die daarmee samenhangen. De verhoging van de babytoeslag per 2027 is gericht op het verhogen van het bedrag, en niet op de duur van de babytoeslag of

een wijziging van de leeftijdsgrens.[22] Het kabinet heeft ook een verruiming van de leeftijdsgrens van de babytoeslag overwogen, maar voor deze beleidsoptie zijn afgelopen voorjaar geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

In een reactie wordt aangegeven dat ze ouders van kinderen vanaf één jaar om extra's zoals luiers zullen vragen, wanneer de babytoeslag niet verlengd wordt. De regering wil erop wijzen dat ouders vragen om extra's naast de verplichte ouderbijdrage niet past binnen de kaders van de Wko BES.

5.1.3 Overig

In een gebundelde reactie van een onbekend aantal kinderopvangorganisaties op Bonaire vragen zij om bij noodgedwongen sluitingen rekening te houden met situaties waarbij er bijvoorbeeld geen stroom is door werkzaamheden van het Water- en Energiebedrijf Bonaire (WEB). In zulke omstandigheden kan de airco uitvallen en zou het niet verantwoord zijn om langere tijd in een te warme ruimte te blijven, met name voor de jongere kinderen. Het is niet op voorhand te bepalen of een dergelijke situatie onder de definitie van noodgedwongen sluiting zal vallen. Dit ligt bijvoorbeeld eraan of de werkzaamheden onvoorzien waren of niet, of dit daadwerkelijk tot een onverantwoorde situatie leidt en of de situatie onder het reguliere ondernemersrisico valt. Om organisaties vooraf zekerheid te bieden zal de RCN per situatie, wanneer deze voldoet aan de definitie uit dit besluit, een berichtgeving uitsturen aan de getroffen organisaties, zodat zij weten dat zij in aanmerking komen voor doorbetaling bij noodgedwongen sluiting.

Het Centraal Dialoog Bonaire vraagt aandacht voor de positie van ouders bij doorbetaling van de ouderbijdrage bij sluiting, waarbij dit voor sommige ouders een drempel kan vormen. De voorwaarde om de ouderbijdrage door te laten betalen is secuur afgewogen met oog voor de juridische bepalingen uit de wet over de voorwaardelijkheid van het recht op kinderopvangvergoeding en de toegankelijkheid van kinderopvang voor ouders. Deze afweging is te vinden in paragraaf 2.4 van de toelichting. Het Centraal Dialoog wijst terecht op de kindplaatssubsidie die bedoeld is voor ouders die de ouderbijdrage niet (geheel) zelf kunnen betalen. Het kabinet is doorlopend in contact met de betrokken partijen om te zorgen dat deze subsidie haar doel bereikt.

Ook benoemt het Centraal Dialoog Bonaire de uitvoeringsdruk bij de RCN, omdat de nieuwe bepaling rondom noodgedwongen sluitingen extra taken bij RCN legt. Zij vraagt aandacht voor voldoende capaciteit en heldere werkprocessen. Bij het opstellen van deze wijziging is doorlopend contact geweest met de RCN Unit SZW om te zorgen voor zo uitvoerbaar mogelijke regelgeving. Het kabinet heeft hierbij veel oog gehad voor de regeldruk van zowel de kinderopvangorganisaties als de uitvoerder. De RCN heeft een uitvoeringstoets gedaan, waarin zij stellen dat de wijzigingen in het algemeen goed uitvoerbaar zijn. De toelichting op deze uitvoeringstoets is te vinden in paragraaf 5.2.

Daarnaast gaat één reactie over de kortere openingstijden van kinderopvangorganisaties, die daartoe zouden zijn gedwongen door de invoering van de Wko BES om kosten te besparen. In de reactie wordt gepleit voor een schadevergoeding met terugwerkende kracht. In de reactie wordt niet toegelicht hoe de invoering van de wet samenhangt met de kortere openingstijden. De regering verwacht dat de indiener van de reactie doelt op onduidelijkheid die in het verleden was ontstaan over de term

[22] Artikel 3.4, derde lid, Besluit kinderopvang BES.

«dagdelen». Deze onduidelijkheid betrof het aantal uren in een dagdeel, wat door een aantal kinderopvangorganisatie voor een periode werd geïnterpreteerd als zijnde standaard vier uur. Volgens de wet is een dagdeel minimaal vier aaneengesloten uren. De kinderopvangvergoeding wordt per dagdeel uitbetaald. Een aantal kinderopvangorganisaties ging er door de onduidelijkheid van uit dat zij voor maximaal acht uur per dag (twee dagdelen) betaald kregen. Dit klopte echter niet. Voor de kostprijs per dag, waar de kinderopvangvergoeding op is gebaseerd, is uitgegaan van gemiddeld elf uur kinderopvang per dag. Kinderopvangorganisaties hebben dus geen te lage vergoeding ontvangen. Deze onduidelijkheid is snel nadat hier signalen over kwamen, rechtgezet. De regering ziet dan ook geen aanleiding voor de voorgestelde compensatie.

Tot slot benoemt een kinderopvangorganisatie op Bonaire dat kinderopvangorganisaties op Bonaire niet gewend zijn om schriftelijk te reageren op voorstellen en de voorkeur geven aan een persoonlijk gesprek. Het kabinet begrijpt dit en hecht er waarde aan om met regelmaat fysiek met de kinderopvangorganisaties en andere betrokkenen in Caribisch Nederland te spreken over de ervaringen met haar beleid. Het is echter niet altijd mogelijk om dit precies rondom een consultatiemoment van een wetgevingstraject te plannen. Dan is digitaal input ophalen de enige optie. Er wordt in een dergelijk geval gezorgd voor voldoende communicatie aan de kinderopvangorganisaties en een samenvatting van het voorstel in het Nederlands, Papiaments en Engels, om de drempel voor kinderopvangorganisaties te verlagen om hierop mee te lezen. In het najaar van 2025 zijn de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba bezocht om voorlichting te geven over de nieuwe wet- en regelgeving die per 2026 in werking trad. Hierin is het punt van doorbetaling bij sluiting ook uitgebreid aan bod gekomen. De signalen die toen zijn opgehaald zijn de basis geweest voor deze wijziging van het besluit. Het kabinet tracht op deze wijze de ervaringen van kinderopvangorganisaties zo goed mogelijk mee te nemen in haar beleid.

5.2 Uitvoeringstoets RCN Unit SZW

De Rijksdienst Caribisch Nederland – Unit SZW heeft als uitvoerder van de financiering een uitvoeringstoets gedaan op de wijziging van het Besluit. Zij ziet de wijziging van het besluit als een welkome verduidelijking van de regels rondom doorbetaling bij sluiting. Ook vindt zij de verhoging van de babytoeslag een belangrijke stap om de doelen van de Wko BES te realiseren. De RCN Unit SZW oordeelt dat de voorgestelde wijziging in het algemeen goed uitvoerbaar is. Zij doet wel nog een aantal voorstellen voor verbetering van de uitvoerbaarheid van het besluit.

5.2.1 Sluiting per dagdeel

In het ontwerpbesluit werd in de toelichting vermeld dat ook dagdelen, in plaats van hele dagen, gesloten kan worden. De RCN benoemt in haar uitvoeringstoets dat dit momenteel niet haar werkwijze is en een grote aanpassing van haar aanvraagformulieren en digitale processen behoeft. Zij kan dit daarom niet uitvoeren per de voorziene inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2027.

Omdat onbekend is hoelang het kan duren om dit aan te passen, is ervoor gekozen om deze passage te verwijderen uit de toelichting. In het besluit wordt verwezen naar vijftien *dagen* en worden dagdelen niet vermeld. Als de RCN die vijftien dagen op een later tijdstip wil uitsplitsen aan de hand van dagdelen valt dit onder de beleidsvrijheid van de uitvoerder.

5.2.2 Data sluiting door Inspectie

In de toelichting bij het ontwerpbesluit wordt genoemd dat de Inspectie van het Onderwijs contact heeft met de RCN als er sprake is van een sluiting door de Inspectie. Wanneer dit contact plaatsvindt, werd niet geëxpliciteerd. De situatie van een tijdelijke sluiting door de Inspectie is uitgezonderd van doorbetaling gedurende vijftien dagen sluiting. Als kinderopvangorganisaties al kinderopvangvergoeding hebben ontvangen voor de dagen waarop ze op last van de Inspectie gesloten zijn, moet die betaling worden teruggevorderd. Dit acht de RCN uitvoerbaar. Om dit tijdig te kunnen verrekenen, geeft de RCN aan dat zij actief de ingangsdatum en einddatum van de sluiting moeten ontvangen van de Inspectie, op schriftelijke en formele wijze.

Er is hierover contact geweest met de Inspectie van het Onderwijs. Er is afgesproken dat in het besluit van de Inspectie over de sluiting de ingangsdatum en de termijn wordt opgenomen waarbinnen herstel moet plaatsvinden. Zonder tegenbericht, kan die datum waarop de termijn afloopt worden gezien als einddatum. Is een eerdere of latere einddatum aan de orde, dan informeert de Inspectie de RCN hierover via een extra besluit. Dit is uitvoerbaar voor zowel de Inspectie als de RCN.

5.2.3 Communicatie in geval van noodgedwongen sluiting

De RCN geeft verder aan dat zij haar communicatie aan kinderopvangorganisaties, in geval van een situatie van noodgedwongen sluiting, wil baseren op die van andere overheidsinstanties die in een crisissituatie een rol hebben. Zij hoeft dan niet eigenstandig te beoordelen of er sprake is van een crisissituatie, en kan aansluiten bij de communicatie van lokale overheden. De regering steunt deze werkwijze en heeft de toelichting van het voorstel op dit punt verduidelijkt. In het geval van een crisissituatie zal er vanuit de lokale overheden communicatie plaatsvinden. Ook wegens het belang van eenduidige communicatie, met name in dergelijke onzekere situaties, is het van belang dat de RCN zich baseert op lokale overheden. Wel blijft het mogelijk voor de RCN om ook zonder deze bredere communicatie te constateren dat er sprake is van een situatie waarin noodgedwongen sluiting mogelijk is, en kinderopvangorganisaties hierover te informeren. De ratio hiervan is dat er misschien niet altijd externe communicatie van lokale overheden is. De samenwerking met lokale overheden wordt om die reden wel aanbevolen, maar niet als formele voorwaarde in het besluit opgenomen.

Een tweede opmerking van de RCN Unit SZW gaat erover dat kinderopvangorganisaties ook een melding moeten kunnen doen van een noodgedwongen sluiting, zonder de berichtgeving van de RCN. In de toelichting ziet zij hier ruimte voor, maar in het artikel 3.1b, vierde lid, staat dat een melding altijd pas «na ontvangst bericht» gedaan moet worden. Het artikel is naar aanleiding van deze opmerking niet aangepast. Wel is de toelichting verduidelijkt. Het is altijd mogelijk voor een kinderopvangorganisatie om contact op te nemen met de RCN over een situatie waarin een kinderopvangorganisatie verwacht te moeten sluiten. Dit is echter nog niet de melding waar het artikel naar refereert, maar informeel contact. De RCN kan na signalen van organisaties een berichtgeving uitsturen, indien de situatie inderdaad aan de voorwaarden uit dit besluit voldoet. Hierna kan de signalerende organisatie en mogelijk andere organisaties een melding doen van noodgedwongen sluiting. Er moet dus ook na informeel contact met de RCN over een situatie, na ontvangst van de formele berichtgeving van de RCN, een melding worden gedaan. De voorwaarde van altijd een melding doen ná berichtgeving van de overheid is bedoeld om meer rechtszekerheid te bieden aan kinderop-

vangorganisaties dat zij waarschijnlijk doorbetaald kunnen worden en om het proces binnen de RCN te stroomlijnen.

5.2.4 Ouderbijdrage in geval van noodgedwongen sluiting

Ten aanzien van het doorbetalen van de ouderbijdrage bij noodgedwongen sluiting merkt de RCN Unit SZW op dat bij een noodgedwongen sluiting door een ernstige situatie mogelijk ook ouders worden geraakt. Daarom stelt zij voor om af te zien van de verplichting om de ouderbijdrage door te betalen, als er gedurende een volledige kalendermaand geen kinderopvang mogelijk is door noodgedwongen sluiting. De regering heeft oog voor het perspectief van ouders en dit is meegenomen in de afweging dat ouders de bijdrage blijven doorbetalen ten tijde van crisis. In paragraaf 2.4 is toegelicht om welke drie afwegingen het gaat. De regering wil hier vooral uitlichten dat in het nieuwe financieringsstelsel bij invoering van de Wko BES veel maatregelen zijn genomen om de toegankelijkheid van de kinderopvang voor ouders te vergroten. Dat vraagt ook best veel van kinderopvangorganisaties. Ook is er in de Wko BES een duidelijke voorwaardelijkheid geregeld tussen het in rekening brengen van de ouderbijdrage en het recht op kinderopvangvergoeding.[23] Van de verplichte ouderbijdrage kan niet zomaar afgeweken worden als er wel kinderopvangvergoeding wordt uitbetaald.

De regering acht het voor ouders mogelijk, gelet op de beperkte omvang van de eigen bijdrage, deze door te blijven betalen ten tijde van een situatie die leidt tot een noodgedwongen sluiting. Voor ouders voor wie de ouderbijdrage te hoog is, kan het Openbaar Lichaam zorgen voor een kindplaatssubsidie. In de optelsom maakt de totale ouderbijdrage een wezenlijk onderdeel uit van de inkomsten van de kinderopvangorganisaties. Dit is voor de regering de belangrijkste overweging om de ouderbijdrage te continueren ten tijde van een crisis. Ouders zijn er ook bij gebaat dat hun kind weer naar de kinderopvang kan, wanneer de noodsituatie voorbij is. Daarnaast is deze werkwijze het meest eenvoudig voor kinderopvangorganisaties, omdat de gebruikelijke werkwijze wordt gevolgd. Dat ontlast de organisaties in de situatie dat zij noodgedwongen sluiten door een bijzonder ingrijpende situatie. Het doel van deze wijziging is dat kinderopvangorganisaties doorbetaald krijgen in een situatie waarin zij noodgedwongen moeten sluiten. De kinderopvang vervult een belangrijke maatschappelijke functie en het is dan ook in ieders belang dat deze blijven voortbestaan. Dat ouders daar een bijdrage aan leveren, acht de regering daarom proportioneel.

5.2.5 Persoonlijke omstandigheden bij noodgedwongen sluiting

De RCN benoemt in haar uitvoeringstoets dat zij ook sluiting wegens persoonlijke omstandigheden onder de definitie van een noodgedwongen sluiting zou willen scharen. Haar voorstel is om op te nemen dat als er geen kinderopvang geboden kan worden vanwege een onvoorziene, onvermijdelijke en zeer ingrijpende persoonlijke omstandigheid dit ook onder een noodgedwongen situatie valt waarbij de kinderopvangvergoeding wordt doorbetaald gedurende maximaal tien werkdagen. Als voorbeeld wordt een gastouder van wie het kind overlijdt, genoemd, die daardoor een tijd niet kan werken en daarom haar gastouderopvang moet sluiten.

Het kabinet begrijpt de denkrichting van de RCN en ziet in dat er situaties mogelijk zijn waarbij een persoonlijke omstandigheid zou leiden tot sluiting van een of meerdere dagen bij zeer kleine organisaties en

[23] Artikel 3.2, eerste lid, onderdeel c, Wet kinderopvang BES.

gastouders. Echter is de bepaling van noodgedwongen sluiting juist ingericht met het oog op situaties die in omvang de kinderopvangorganisatie overstijgen: grotere ingrijpende situaties waar eerder nog niets voor was geregeld en voor langere tijd sluiten nodig kan zijn. In deze wijziging wordt ook algemene doorbetaling bij sluiting geregeld. De bepaling dat kinderopvangorganisaties maximaal vijftien dagen mogen sluiten met doorbetaling, zonder criteria, is ook bedoeld voor sluitingen door persoonlijke omstandigheden. Een kleinere opvang zou ervoor kunnen kiezen om bijvoorbeeld drie van de vijftien dagen ieder jaar te reserveren voor ad hoc momenten dat er gesloten moet worden, als zij lastig vervanging kan regelen. Het punt dat kleine ondernemers, zoals individuele gastouders, moeilijk ingrijpende persoonlijke omstandigheden kunnen opvangen, raakt aan de intrinsieke risico's van een kleine onderneming en aan hun sociaal vangnet. Dit onderwerp overstijgt in omvang de reikwijdte van dit besluit.

Het is ook in het kader van doelmatigheid en uitvoerbaarheid onwenselijk om deze bepaling op te nemen. Het toevoegen van persoonlijke omstandigheden zal naar verwachting tot veel meer meldingen leiden dan wanneer enkel organisatieoverstijgende situaties worden doorbetaald. Dit leidt tot meer regeldruk voor de RCN, die deze individuele meldingen moet beoordelen zonder andere officiële berichtgeving om zich op te baseren, zoals het geval is bij crisissituaties. Ook is het in individuele gevallen lastiger te controleren of er echt iets aan de hand is, zeker als «persoonlijke omstandigheden» niet strakker gedefinieerd wordt. Daardoor is er meer kans op ondoelmatige besteding van de kinderopvangvergoeding.

Daarnaast sluit de voorgestelde werkwijze niet aan op de werkwijze voor noodgedwongen sluiting in het ontwerpbesluit. Het ontwerpbesluit gaat uit van een systematiek waarin veel regie bij de kinderopvangorganisaties wordt gelegd, wat te rechtvaardigen is omdat de RCN vooraf en in algemene zin kan beoordelen of het incident voldoet aan de criteria van een noodgedwongen sluiting. Bij een persoonlijke omstandigheid gaat dit niet. Ook wijkt de termijn af, waarbij zou moeten worden beargumenteerd waarom maximaal tien werkdagen hier passend is en waarom dat niet onder de andere bepaling van doorbetaling bij maximaal vijftien dagen sluiting zou kunnen vallen.

Al met al acht het kabinet dit voorstel niet haalbaar. De materie verschilt te veel van het doel van de doorbetaling bij noodgedwongen sluitingen. In het geval van persoonlijke omstandigheden kan een kinderopvangorganisatie zich beroepen op de andere bepaling van doorbetaling bij maximaal vijftien dagen sluiting.

5.2.6 Terugwerkende kracht

De RCN stelt in haar uitvoeringstoets dat het in werking laten treden met terugwerkende kracht van artikel 3.1a uitvoerbaar is, met uitzondering van doorbetaling bij sluiting per dagdeel. Zoals hierboven wordt toegelicht, is het berekenen van de vijftien dagen aan de hand van dagdelen uit de toelichting gehaald. Dus dit is daardoor niet meer van toepassing.

De RCN stelt ook voor om artikel 3.1b, over noodgedwongen sluitingen, met terugwerkende kracht in werking te laten treden. Het inwerking laten treden van terugwerkende kracht van een artikel waarin een specifieke procedure wordt voorgeschreven is erg complex en gevoelig voor fouten. Er is daarom afgesproken om gedurende het totstandkomingsproces te monitoren of het nodig is om dit artikel direct na publicatie in werking te

laten treden, zodat er eind 2026 ook doorbetaald kan worden bij noodgedwongen sluiting. Het artikel met terugwerkende kracht tot begin 2026 in werking laten treden acht het kabinet onwenselijk, omdat er in 2026 nog geen proces liep voor noodgedwongen sluiting en de vormgeving hiervan in het besluit onder meer afhankelijk is van advisering.

5.2.7 Overig

Naar aanleiding van de uitvoeringstoets is in de toelichting aangepast dat verrekening van teveel opgegeven sluitingsdagen in het tweede kwartaal in plaats van het eerste kwartaal van het eerstvolgende jaar plaatsvindt.

De RCN benoemt dat voor het uitkeren van de babytoeslag het van belang is dat het besluit uiterlijk 30 september 2026 gepubliceerd wordt. Zo kan de RCN direct voor het eerste kwartaal van 2027 de juiste bedragen in het aanvraagformulier opnemen. Bij latere publicatie zullen de juiste bedragen later verwerkt moeten worden. Het kabinet streeft naar zo snel mogelijke publicatie na verwerking van alle adviezen en houdt de RCN hiervan op de hoogte.

5.3 Adviescollege toetsing regeldruk

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft een advies uitgebracht ten aanzien van de administratieve lasten en regeldruk en adviseert het besluit in te dienen, met het positieve dictum «indienen / vaststellen». ATR acht de nut en noodzaak voldoende onderbouwd en vindt de overwogen alternatieve mogelijkheden voldoende uitgewerkt in de toelichting. Ook constateert ATR dat er aandacht is geweest voor de werkbaarheid door zo veel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande processen. Op deze drie punten zijn er dan ook geen adviespunten. Ten aanzien van het toetspunt «berekening van de regeldruk» merkt ATR op dat voor een volledige berekening van de regeldruk van de noodgedwongen sluiting een inschatting van de frequentie nodig is, maar dat gezien de aard van de noodgedwongen sluiting een realistische schatting van het aantal van deze sluitingen niet mogelijk is. Hiermee acht ATR de regeldruk voor dit voorstel voldoende in kaart gebracht.

6. Inwerkingtreding

Het merendeel van dit besluit zal per 1 januari 2027 in werking treden. Twee onderdelen treden op een andere datum in werking en werken terug tot en met 1 januari 2026.

Artikel I, onderdeel B, voor zover het betreft artikel 3.1, dat gaat over het doorbetalen van de kinderopvangvergoeding gedurende maximaal vijftien dagen sluiting, zal in werking treden met ingang van de dag na de datum van publicatie van dit besluit in het Staatsblad en terugwerken tot en met 1 januari 2026. De reden om aan dit onderdeel terugwerkende kracht toe te kennen is dat het een bestaande werkwijze verduidelijkt, waardoor de noodzaak er is om dit te laten gelden vanaf het moment dat de huidige financieringssystematiek van start ging: 1 januari 2026. Dit schept helderheid over wanneer er wel en geen recht is op doorbetaling bij sluiting. Het in werking laten treden met terugwerkende kracht heeft geen nadelige gevolgen voor de betrokkenen. Voor kinderopvangorganisaties is het al jaren de bekende werkwijze en verandert er dus niets, behalve extra juridische duidelijkheid. Voor de uitvoerder van de kinderopvangvergoeding biedt deze wijziging ook extra duidelijkheid en houvast in hun uitvoeringsproces. Tot slot is het voor ouders onder de streep ook niet nadelig, omdat dit de bekende werkwijze is.

Hiermee wordt wel afgeweken van de systematiek van vaste verandermomenten en de minimuminvoeringstermijn, zoals neergelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Dit is gerechtvaardigd, omdat zowel de kinderopvangorganisaties als de uitvoerder er profijt van hebben als de verduidelijking van de werkwijze omtrent doorbetaling gedurende maximaal vijftien dagen sluiting met terugwerkende kracht per 1 januari 2026 geldt.

Ook de verhoging van de babytoeslag per 1 januari 2026, die wordt geregeld in artikel I, onderdeel C, zal in werking treden met ingang van de dag na de datum van publicatie van dit besluit in het Staatsblad en terugwerken tot en met 1 januari 2026. Ook hier wordt afgeweken van de systematiek van vaste verandermomenten en de minimuminvoeringstermijn, zoals neergelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Dit is gerechtvaardigd, omdat het een voor betrokkenen begunstigende maatregel betreft.

Artikel I, onderdelen A, B, voor zover het betreft artikel 3.1.b, en onderdeel D treden in werking per 1 januari 2027, conform de vaste verandermomenten. Gelet op de verwachte datum van publicatie wordt wel afgeweken van de minimuminvoeringstermijn. Hier is rekening mee gehouden in de communicatie aan kinderopvangorganisaties en de uitvoerder. Met de uitvoering is periodiek overleg en afstemming geweest, en de kinderopvangorganisaties zijn in september 2026 per brief geïnformeerd over de veranderingen die zij vanaf 2027 kunnen verwachten.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A

Dit is een technische wijziging. In artikel 3.1 van het Besluit kinderopvang BES wordt beschreven hoe het recht op kinderopvangvergoeding werkt in geval van afwezigheid van het kind. De situatie van sluiting van de kinderopvang was nog niet expliciet geregeld. Dit besluit voorziet daar in. Voor de duidelijkheid wordt in de titel van artikel 3.1 verduidelijkt dat het artikel gaat over de situatie dat het kind afwezig is en dus niet over de situatie van sluiting van een kinderopvangorganisatie.

Artikel I, onderdeel B

Artikel 3.1a.

Dit artikel regelt de situatie van sluiting van een kinderopvangorganisatie. Technisch is het artikel opgehangen aan het begrip «gebruik van de kinderopvang», wat een voorwaarde is voor het recht op kinderopvangvergoeding in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de wet. De hoofdregel is dat er geen recht op kinderopvangvergoeding is over dagen dat de kinderopvang gesloten is, omdat er dan geen kinderen opgevangen worden. Dit artikel regelt twee uitzonderingen op de hoofdregel: op een dag waarop volgens de kinderopvangovereenkomst normaliter kinderopvang plaatsvindt, maar waarop de kinderopvang gesloten is, is toch recht op kinderopvangvergoeding in de volgende situaties. Ten eerste als het om een algemeen erkende feestdag gaat, als bedoeld in artikel 23 van de Arbeidswet 2000 BES. Ten tweede, als het gaat om een sluitingsdag tot een maximum van vijftien dagen per kalenderjaar. Deze uitzonderingen bestaan naast elkaar. Het recht op doorbetaling gedurende maximaal vijftien dagen geldt onverminderd het recht op doorbetaling op een officiële feestdag.

De vijftien dagen hoeven niet aaneengesloten opgenomen te worden. Er is geen inhoudelijk criterium voor de vijftien dagen en het staat kinderopvangorganisaties in beginsel vrij om deze dagen in te zetten voor de doeleinden die zij passend achten. Dagen waarop de kinderopvang gesloten is wegens een door de Inspectie van het Onderwijs (tijdelijke sluiting) of een bestuurscollege (schorsing of intrekking van de exploitatievergunning) opgelegde sanctie komen echter niet in aanmerking voor doorbetaling van de kinderopvangvergoeding, ook niet binnen de vijftien dagen. Zie voor meer informatie over dit artikel paragraaf 2.1.2 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 3.1b.

Eerste en tweede lid

Dit artikel bevat een derde uitzondering op de hoofdregel dat kinderopvangorganisaties op dagen waarop ze gesloten zijn geen recht hebben op kinderopvangvergoeding: op dagen waarop volgens de kinderopvangovereenkomst kinderopvang plaatsvindt, maar waarop het kindercentrum of de gastouderopvang noodgedwongen gesloten is, is toch recht op kinderopvangvergoeding. Deze uitzondering geldt voor een maximale termijn van zes maanden per incident. Ook deze uitzondering is technisch opgehangen aan het begrip «gebruik van de kinderopvang», dat een voorwaarde is voor het recht op kinderopvangvergoeding in artikel 3.2, eerste lid, onderdeel b, van de wet. Het artikel is zo vormgegeven dat geregeld wordt dat er onder de genoemde voorwaarden ondanks sluiting toch sprake is van «gebruik van de kinderopvang», en dus recht op kinderopvangvergoeding.

Het kernbegrip van deze uitzondering is «noodgedwongen sluiting». Dit begrip wordt gedefinieerd in het tweede lid. Een noodgedwongen sluiting is een:

A. sluiting als gevolg van een bijzonder ingrijpend incident

B. dat in omvang het individuele kindercentrum of de individuele gastouderopvang overstijgt

C. buiten de invloedsfeer van het kindercentrum of de gastouderopvang valt

D. en ook buiten het reguliere ondernemersrisico

E. waardoor het aanbieden van verantwoorde kinderopvang in redelijkheid niet gevraagd kan worden

Voor deze criteria is inspiratie opgedaan bij de strafrechtelijke strafuitsluitingsgrond «overmacht». De geest van het artikel over doorbetaling van kinderopvangvergoeding tijdens noodgedwongen sluitingen is vergelijkbaar met de geest van het strafrechtelijke begrip «overmacht». In beide gevallen gaat het om een situatie waarin iets in redelijkheid niet te vergen valt van de normadressaat. In het geval van een kinderopvangorganisatie is datgene dat in redelijkheid niet gevergd kan worden het aanbieden van veilige en verantwoorde kinderopvang. Het zou te ver gaan om het uitgebreide en in de context van het strafrecht ontwikkelde leerstuk «overmacht» één op één te implementeren in de context van doorbetaling van kinderopvangvergoeding. Om die reden is gekozen voor de term «noodgedwongen sluiting».

Voordat hieronder nader ingegaan wordt op de individuele criteria is het van belang om een algemene opmerking te maken. In dit besluit is bewust gekozen voor een algemene definitie van een noodgedwongen sluiting die de uitvoering een aanzienlijke mate van beoordelingsvrijheid laat. Het kabinet realiseert zich dat beoordelingsvrijheid ook aanleiding kan zijn

voor onduidelijkheid en, in het verlengde daarvan, conflicten.[24] Er zijn alternatieven overwogen, zoals het limitatief opsommen van de situaties waarin doorbetaling tijdens sluiting aan de orde zou moeten zijn. Voor deze alternatieven is echter niet gekozen. De primaire reden is dat de eigenschappen van een crisis die onder de reikwijdte van de regeling zou moeten vallen zich vooraf niet helemaal laten vastleggen. De materie waar de regeling over gaat is grillig en onvoorspelbaar van aard. Er is kennis opgedaan met situaties die zich in het verleden hebben voorgedaan, maar het is niet mogelijk om alle mogelijke toekomstige toepassingen te voorzien. De aard van de materie en de wens om toekomstbestendige regelgeving vraagt daarom om een regeling die de uitvoering beoordelingsvrijheid laat en ruimte voor een redelijke beoordeling in het individuele geval. Deze toelichting dient ook als zodanig begrepen te worden. Het kabinet wenst alle belanghebbenden zo veel als mogelijk houvast te bieden, maar ontkomt niet aan het werken met niet-limitatieve opsommingen en genuanceerde stellingnames over hoe iets *in beginsel* of *in de hoofdregel* uitgelegd zal moeten worden. Het is uiteindelijk aan de RCN om de criteria uit het besluit te interpreteren en in redelijkheid toe te passen in het individuele geval.

De afzonderlijke criteria worden ook toegelicht in paragraaf 2.2.1 van het algemeen deel van de toelichting. De onderstaande toelichting dient ter aanvulling.

AD A: Een sluiting als gevolg van een bijzonder ingrijpend incident.
Dit criterium impliceert een causaal verband tussen de sluiting en het incident. Dit causale verband beïnvloedt ook de startdatum. Kinderopvangorganisaties geven zelf door wat de eerste dag is waarop zij hun kindercentrum of gastouderopvang noodgedwongen hebben moeten sluiten (de startdatum), maar het vereiste van een causaal verband tussen de sluiting en het incident betekent dat kinderopvangorganisaties niet helemaal vrij zijn om de startdatum te bepalen. De sluiting moet het gevolg zijn van een bijzonder ingrijpend incident en de startdatum moet in die context redelijk zijn.

De reden dat kinderopvangorganisaties de startdatum zelf bepalen, is ten eerste dat de eerste sluitingsdag per kinderopvangorganisatie kan verschillen. Een crisis hoeft zich niet voor elke organisatie op dezelfde manier te manifesteren. Ten tweede is het niet wenselijk om de startdatum van de vergoeding volgordelijk te maken aan het voorgeschreven bericht van de RCN (derde lid), omdat het voorstelbaar is dat een bericht van de RCN tijdens een crisis pas na de eerste sluitingsdag komt. Het is niet wenselijk om kinderopvangorganisaties voorafgaand aan ontvangst van het bericht van de RCN niet uit te betalen.

Wat betreft het begrip «bijzonder ingrijpend incident» wordt verwezen naar paragraaf 2.2, in het bijzonder de paragraaf 2.2.1»Definitie noodgedwongen sluiting». Het moet in ieder geval gaan om een noodsituatie. In het algemeen deel van de toelichting staat een niet limitatieve opsomming van voorbeelden.

AD B: Het incident overstijgt in omvang het individuele kindercentrum of de individuele gastouderopvang.
Het is van belang te benoemen dat de omvang van het *incident* doorslaggevend is en niet de omvang van het *getroffen gebied*. Het is denkbaar dat, bijvoorbeeld, een orkaan slechts een afgelegen deel van een eiland treft. Als daardoor slechts één kinderopvangorganisatie moet sluiten is vergoeding niet per definitie uitgesloten. Het incident overstijgt

[24] Aanwijzing 2.8 van de Aanwijzingen voor de Regelgeving.

namelijk in omvang de individuele organisatie alleen heeft de schade zich per toeval alleen gemanifesteerd bij één organisatie.

Richtinggevend bij de uitleg van dit criterium is het doel: het uitsluiten van vergoeding bij sluiting door persoonlijke omstandigheden van houders en medewerkers van kindercentra of gastouders. Vergoeding van sluiting door persoonlijke omstandigheden valt niet onder de reikwijdte van dit artikel. Zie voor meer informatie hierover paragraaf 2.2.1 van het algemeen deel van de toelichting.

AD C: Het incident en de sluiting vallen buiten de invloedsfeer van het kindercentrum of de gastouderopvang

Dit criterium is bedoeld om sluitingen die het kindercentrum of de gastouderopvang hadden kunnen vermijden uit te sluiten van vergoeding. Het incident is voor de kinderopvangorganisatie onvermijdbaar en de rol van de kinderopvangorganisatie is het beperken van de schade. Het gaat erom dat de sluiting buiten de invloedsfeer van een redelijk handelend kindercentrum of gastouderopvang ligt. De invloedssfeer van een organisatie wordt door een enigszins geobjectiveerde lens bezien. Dit gaat niet zo ver dat een organisatie alleen vergoeding krijgt als deze perfect heeft gehandeld – vaak zal dat ook niet gaan in een crisis – maar het beoogt wel vergoeding uit te sluiten voor een sluiting als gevolg van een incident dat op zichzelf genomen niet zo ernstig is, maar in feite het gevolg is van inadequaat handelen aan de zijde van de organisatie.

AD D: en ook buiten het reguliere ondernemersrisico

Voor de term «regulier ondernemersrisico» is gekozen, omdat deze term ook wordt gebruikt in het Wetsvoorstel Wet personeelsbehoud bij crisis.[25] Het wetsvoorstel is ten tijde van de voorbereiding van dit besluit in afwachting van de inbreng voor het Verslag van de Tweede Kamer.

Het Wetsvoorstel Wet personeelsbehoud bij crisis beoogt levensvatbare bedrijven te ondersteunen bij het behouden van zoveel mogelijk werknemers in een crisis die buiten het ondernemersrisico ligt. Het wetsvoorstel bevat twee arbeidsrechtelijke instrumenten, gericht op het vergroten van de interne wendbaarheid binnen de arbeidsovereenkomst voor werkgevers, en een loonsubsidie die een werkgever onder voorwaarden kan inzetten.[26] Hoewel het wetsvoorstel alleen van toepassing is op het Europese deel van Nederland, is het wenselijk om begrippen zoveel als mogelijk te stroomlijnen. Om die reden wordt in dit besluit ook de term «het reguliere ondernemersrisico» gehanteerd.

Het begrip «het reguliere ondernemersrisico» zoals dat is uitgelegd in de artikelsgewijze toelichting in de Memorie van Toelichting[27] bij het Wetsvoorstel Wet personeelsbehoud heeft voor toepassing in het kader van dit besluit een zorgvuldige en geïnformeerde vertaalslag nodig. Het begrip wordt in het Wetsvoorstel Wet personeelsbehoud bij crisis uitgelegd in de context van het arbeidsrecht en de arbeidsmarkt van het Europese deel van Nederland, voor de specifieke doeleinden van dat wetsvoorstel en is in algemene zin op «levensvatbare bedrijven» van toepassing is. In dit besluit wordt het begrip gebruikt in de context van een specifieke werkgever – kinderopvangorganisaties – in de context van de financiële kaders van de Wet kinderopvang BES en de lokale omstandigheden van Caribisch Nederland.

---

[25] Kamerstukken II, 2025/26, 36 940, nr. 2.
[26] Kamerstukken II, 2025/26, 36 940, nr. 3, paragraaf 3.1.
[27] Kamerstukken II, 2025/26, 36 940, nr. 3, p. 145–146.

Net zoals in het Wetsvoorstel Wet personeelsbehoud bij crisis is de functie van het criterium «reguliere ondernemersrisico» om compliance risico's (o.a. beleidsontwikkelingen overheid), risico's waar verzekeringen voor bestaan (o.a. ziekteverzuim van werknemers en ongevallen op het werk), en marktrisico's (o.a. gebruikelijke fluctuaties in bedrijvigheid) buiten de reikwijdte van de doorbetaling van kinderopvangvergoeding tijdens sluiting te plaatsen. Dit zijn risico's waar een kinderopvangorganisatie zich voor kan verzekeren of waar een kinderopvangorganisatie rekening mee zou moeten houden in hun bedrijfsmodel. Zie paragraaf 2.2.1 van het algemeen deel van de toelichting voor voorbeelden van toepassing van deze factoren op de specifieke context van kinderopvangorganisaties en een niet limitatieve opsomming van factoren die in de hoofdregel onder het reguliere ondernemersrisico zullen vallen.

De term «regulier ondernemersrisico», of onderzochte alternatieven zoals «normale bedrijfsvoering», komt (nog) niet in andere BES-regelgeving voor.

In de context van de andere criteria van de definitie van een noodgedwongen sluiting heeft de term «regulier ondernemingsrisico» een aanvullende afbakenende rol. Het personeelstekort dient hier als voorbeeld: het is aannemelijk dat personeelstekort in omvang de individuele organisatie overstijgt en het is ook verdedigbaar dat dit buiten de invloedsfeer van een individuele organisatie valt, maar sluiting als gevolg van personeelstekort valt in de hoofdregel niet onder deze voorziening voor doorbetaling van kinderopvangvergoeding tijdens sluiting, omdat het onder het reguliere ondernemersrisico valt.

AD E: Het aanbieden van verantwoorde kinderopvang kan in redelijkheid niet gevraagd worden

Het gaat er uiteindelijk om dat een redelijk handelend kindercentrum of gastouderopvang de kinderopvang zou sluiten, omdat het aanbieden van verantwoorde kinderopvang in redelijkheid niet mogelijk is. Dit criterium gaat niet zover dat vergoeding alleen is aangewezen wanneer het aanbieden van veilige en verantwoorde kinderopvang in absolute zin onmogelijk is. Het moet ook redelijk zijn om dat van het betreffende kindercentrum of de betreffende gastouderopvang te verwachten, gezien de omstandigheden.

Derde tot en met vijfde lid

In het derde tot en met vijfde lid staat de procedure voor doorbetaling van kinderopvangvergoeding tijdens noodgedwongen sluitingen. Dit proces wordt uitgebreid beschreven in de paragrafen 2.2.2 tot en met 2.2.7 van het algemeen deel van deze toelichting. De technische details worden hier voor de volledigheid samengevat:

- De procedure begint formeel met een bericht van de RCN, namens Onze Minister, dat er in algemene zin sprake is van een incident dat tot noodgedwongen sluitingen kan leiden (derde lid). Dit bericht is in juridische termen geen besluit in de zin van de Awb, maar een feitelijke handeling bestaande uit het verstrekken van informatie.
- In reactie op dit algemene bericht melden kinderopvangorganisaties, die als gevolg van het incident noodgedwongen gesloten zijn, zich bij de RCN. De juridische status van deze melding van kinderopvangorganisaties, beschreven in het vierde lid, is een aanvraag in de zin van de Awb. Meer specifiek is het een verzoek tot wijziging van een reeds ingediende aanvraag voor zover het de lopende vergoedingsperiode (kwartaal) betreft of een nieuwe aanvraag om kinderopvangvergoeding voor zover het een nieuwe vergoedingsperiode (kwartaal) betreft.

• De startdatum van de sluiting bepalen de organisaties zelf, maar deze moet wel in causaal verband staan met het incident. De startdatum kan vlak voor de dag van het incident liggen, op de dag van het incident of kort daarna.

• Er zijn geen vaste termijnen vastgesteld voor het bericht van de RCN en de reactie daarop van kinderopvangorganisaties. De reden daarvoor is dat vooraf niet duidelijk is wat een redelijke termijn is in een (specifieke) crisissituatie. De RCN spant zich in om organisaties zo snel mogelijk na het incident te informeren en ook kinderopvangorganisaties worden verzocht zich zo snel mogelijk na ontvangst van het bericht van de RCN te melden. Het is ook in het belang van de kinderopvangorganisaties om zich zo snel mogelijk te melden, omdat zij dan ook eerder zekerheid hebben over doorbetaling van kinderopvangvergoeding.

• Een organisatie heeft recht op maximaal zes maanden doorbetaling van kinderopvangvergoeding tijdens een noodgedwongen sluiting. Dit is een maximale termijn. Wanneer de sluiting niet meer voldoet aan de criteria van een noodgedwongen sluiting, bijvoorbeeld omdat niet meer te rechtvaardigen is dat de kinderopvangorganisatie als gevolg van het incident gesloten is, is geen recht meer op doorbetaling tijdens sluiting. Door vast te houden aan de reguliere kwartaalsystematiek kan de RCN een vinger aan de pols houden wat betreft de legitimiteit van de doorbetaling.

• Na heropening van de kinderopvang meldt de kinderopvangorganisatie dat weer zo snel mogelijk bij de RCN, onder vermelding van de einddatum van de noodgedwongen sluiting. Voor de einddatum geldt hetzelfde als voor de startdatum: kinderopvangorganisaties bepalen deze datum zelf, maar deze datum moet wel in causaal verband staan tot het incident en in proportie zijn met de ernst van het incident.

• Artikel 4.2 van de wet is onverkort op het proces van toepassing. In dit artikel staat de verplichting van een houder van een kindercentrum of gastouder om uit eigen beweging, of op verzoek van Onze Minister, onverwijld alle gegevens en inlichtingen te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de vaststelling of de betaling van de kinderopvangvergoeding. In geval van een noodgedwongen sluiting betekent dit, dat de RCN moet weten dat er sprake is van een noodgedwongen sluiting. Dat volgt al uit het proces zoals hierboven beschreven. Wanneer er na heropening veranderingen hebben plaatsgevonden in bijvoorbeeld het aantal op te vangen kinderen of het aantal dagdelen dan is een kinderopvangorganisatie verplicht dat onverwijld door te geven aan de RCN.

Artikel I, onderdeel C

In dit artikel staat het nieuwe bedrag voor de babytoeslag, die met terugwerkende kracht zal worden toegepast over het jaar 2026. Zie voor meer informatie paragraaf 2.5 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel I, onderdeel D

In dit artikel staat het nieuwe bedrag voor de babytoeslag voor het jaar 2027. Zie voor meer informatie paragraaf 2.5 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel II

In dit artikel wordt de inwerkingtreding geregeld.

– Artikel I, onderdeel B, artikel 3.1a. en onderdeel C, treden in werking de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het besluit wordt geplaatst en werken terug tot en met 1 januari 2026. Zie voor meer informatie over deze inwerkingtreding paragraaf 6 van het algemeen deel van de toelichting.

– Artikel I, onderdeel A, de technische wijziging van de titel van artikel 3.1, treedt in werking per 1 januari 2027. Hoewel deze wijziging samenhangt met artikel I, onderdeel B, artikel 3.1.a. is het niet nodig om aan dit onderdeel ook terugwerkende kracht toe te kennen, omdat het alleen een technische wijziging betreft.

– Artikel I, onderdeel B, artikel 3.1b, en onderdeel D, treden conform de vaste verandermomenten in werking met ingang van 1 januari 2027.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.A. Vijlbrief